Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

הײַנט 8 זײַטען

NAJER FOLKSBLAT פרײַז 15 גראָשען

נײַער פאָלקסבלאַט

№ 242 | Łódź, Poniedziałek, 22 Października 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, י״ג מרחשון תרצ״ה | № 242

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל.

בלוטיגער צוזאמענשטויס אין ארץ-ישראל

צווישען מיטגלידער פון די רעוויזיאניסטען און הסתדרות

20 פערזאן פערוואונדעט, א טייל פערוואונדעטע אפגעפיהרט אין שפיטאל

ירושלים, 21 (ספ. טעל.)

נעכטען איז ווידער פארגעקומען א בלוטיגער צוזאמענשטויס אין ארץ-ישראל. נאך א רעוויזיאניסטישען מיטינג וואס איז פארגעקומען אויף דעם הר-הכרמל איז געקומען צו א בלוטיגען צוזאמענשטויס צווישען די מיטגלידער פון הסתדרות און רעוויזיאניסטען. קרוב 20 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען. ס'זענען אויך פערוואונדעט געווארען אייניגע פאליציאנטען, וועלכע האבען געפרובט פונאנדערטרייבען דעם המון.

א טייל פערוואונדעטע זענען איבערגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

דער דאזיגער פאקט האט ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג אין גאנצען ישוב, וועלכער איז שוין געווען אפגעוואוינט פון די בלוטיגע ברודער-קאמפען. די דאזיגע אויפרעגונג איז בעזונדערס שטארק צוליב דעם, וואס אזעלכע אנפאלען זענען גורם צוצוברעכען די שלום-אונטערהאנדלונגען, וואס ווערען לעצטענס געפיהרט אין די ציוניסטישע רייהען.

ספעציעלע שטייערען פאר יודען

נײַ געזעץ פערעפענטליכט פון דער דײַטשער רעגירונג

בערלין, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

די רעגירונג האט פערעפענטליכט אן'ער קלערונג בנוגע דער מהומה, וואס איז ענטשטאנען אין דײַטשלאנד צוליב דעם, וואס די בעפעלקערונג גרייט זיך אן שפייז און מלבושים אויפן ווינטער.

אין דער ערקלערונג ווערט געזאגט, אז די רייכסרעגירונג גיט ארויס א נײַעם שטייער געזעץ, וואס פערפליכטעט די אידעאלאגיע פון דריטען רײַך. לויט דעם געזעץ ווערט אפגעשאפט די גלייכהייט פון די רעליגיעס. אין פריהערדיגען געזעץ זענען יודישע רעליגיעזע אינסטיטוציעס בעשטייערט געווארען גלייך מיט די נישט יודישע. איצט ווערט אין געזעץ אנערקענט הגהות בלויז פאר דער קריסטליכער רעליגיע.

אין די יודישע קרייזען הערשט א מורא, אז ס'וועט זיך אנהייבען א כוואליע פון שטייערען, וואס וועלען זײַן בעשטימט ספעציעל פאר יודען.

„אייראפא האט צום צווייטען מאל אויסגעמיטען א מלחמה"

מילדע רעזאלוציע פון דער קליינער קאאליציע

פאריז, 21. (ספ. טעל.) שוין צום צווייטען מאל זייט די דערמארדונג פון קאנצלער דאלפוס האט אייראפא אויסגעמיטען א מלחמה". מיט די דאזיגע ווערטער ווערט אין פא״ן קאמענטירט די בעשלוסען פון דער קליינער קאאליציע און באלקאן-קאאליציע אין בעלגראד, דער מילדער טאן פון דער בעכטיגער דעקלאראציע איז אין פראנקרייך אויפגענומען, געווארען מיט גרויס צופרידענהייט. אפשאפענדיג די מורא, אז דער מארסעלער אטענטאט וועט צו נישט מאכען די פרידשטענדיגונג צווישען פאריז, רוים און בעלגראד.

סאוועט איצט אקטועל די רייזע פון מיניסטער לאוואל קיין רוים.

לאנדאן, 21. (ספ. טעל.) דער קארעספאנדענט פון דער „מארנינג פאסט" מעלדעט פון א גוט-אינפארמירטער קוועלע אין בעלגראד, אז יוגאסלאוויען האט נישט בדעה אונטערצונעהמען קיין דירעקטע אקציע געגען וועלכע ס'איז מלוכה אין צוזאמענהאנג מיט'ן אטענטאט אין מארסעל יוגאסלאוויען וויל דעם ענין ליקווידירען, אין אן'ענגער פרידשטענדיגונג מיט די פעראיבדעטע און אויך מיט איהרע שכנים.

מ'קען שוין איצט פעסטשטעלען, אז די מארסעלער טראגעדיע וועט נישט האבען די פאלגען וואס די טראגעדיע אין סאראיעוואָ.

פאריז, 21. (ספ. טעל.) די דעקלאראציע פון דער קליינער קאאליציע און באלקאן-קאאליציע וועלכע איז פרייטאג פערעפענטליכט געווארען ווערט אין די פראנצויזישע קרייזען קאמענטירט מיט גרויס צופרידענהייט אלס בעווייז פון א פרידליכער פאליטיק מצד די באלקאן-מלוכות.

„עקא דע פארי" וואָרענט די פראנצויזישע רעגירונג אָטווידענדיג, אז אין יוגאסלאוויען וואקסען די דײַטשע סימפאטיעס. דאס האט זיך ארויסגעוויזען בעת דער וויזיט פון געהריגגען אין בעלגראד.

גרויסע געלד-פערשווענדונג אין קראקא

פון קראקא מעלדעט מען:

זייט עטליכע טעג האט מען דא גערעדט, אז אין 20-טען פולק פיכאטע זענען ענטדעקט געווארען גרויסע מיסברויכען. די דאזיגע קלאנגען האבען זיך ארויסגעוויזען פאר ריכטיגע.

בעת א רעוויזיע אין 5-טען טעלעגראפיסטען באטאליאן אין קראקא, וואו מען האט ענטדעקט גרויסע מיסברויכען, האט איינער פון די ארעסטירטע בעאמטע, א געוויסער שעווטשיק, ערקלערט אז דאס, וואס איז געשעהן אין 5 באטאליאן, איז א קינדערשפיל אין פערגלייך מיט דעם, וואס ס'טוט זיך אָפּ אין 20-פולק. די זשאנדארמעריע האט גלייך אנגעהויבען אן'אויספארשונג, וואס האט דערפיהרט צום ארעסט פון אפיציר האר-טשעווסקי און נאך עטליכע אונטער-אפיצירען. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די מיס-ברויכען דערגרייכען די סומע פון 150 טויזענד זלאטעס.

איינער פון די ארעסטירטע דער סערזשאנט טאמיק, וועלכער האט זיך געפונען בעת'ן ארעסט אין שפיטאל. און איז אין דער זעלבער נאכט בעגאנגען זעלבסטמארד, דורך הענגען זיך.

קאטאסטראפע אין א דײַטשען קויהלען-גרוב

בערלין, 21 (ספ. טעל.) אין א קויהלען גרוב אין וועסטפאליען איז געשעהן א קאטאסטראפע. 7 ארבייטער זענען דערהרג'עט געווארען

7.50 זל. טעגליך | אטוואצק קלימאטישע וואלד-סטאציע | 7.50 זל. טעגליך

Sanatorjum D-ra med. W. PRZYGODY

לונגען-אפטיילונג: ס'ווערען געהיילט לונגען-קראנקע לויט די נײַעסטע מעטאדען.

כירורגישע אבטיילונג: עס ווערען געמאכט: אדמע, איבער-ברעכונג פון פערוואקסונגען, דורכשניידען פונ'ם נערוו א. ז. וו.

ספעציעלער פאוויליאן: ריטשעלט-פרייזען צוגעפאסט צו דער איצטיגער קריזיס-צייט נעמען ארום: פולע אויסהאלטונג, מעדיצין, אויפזיכט, רענטגען, אנאליזען א. א.

כשר'ע קיך! געשמאקע כשר'ע קיך. כשר'ע קיך!

פאר רעקאנוואלעסצענטען זארגפעלטיגע אויפזיכט.

די ערשטע קוועלע פון רעשטען אויף פאלטענס און אנציגער פון די בעסטע ביליצער און טאמאשאווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל. בעקומט מען נאר ביי

R. Szcześliwy

לאדז, 5 באוואמיעסקא 5 טעל. 156-09

געדענקט. פראנט 2 שטאק.

שבת אנגעשפארט | גערדענקט, פראנט 2 שטאק

די ליבע פריינט בלומא און מיכאל פריינדליך צו זייער אפפאהרען קיין ענגלאנד אונזערע הארציגסטע וואונשען.

21/X 1934 אסתר און יוסף טורקא

פאר קראנקע און רעקאנוואלעסצענטען!!!

אריגינעלע רויטע-ווײַנען ווי אויך אונגאר-ווײַנען

אין דער בעסטער קוואליטעט צו זעהר צוגענגליכע פרייזען בעקומט מען אין דעם בעקאנטען ווײַן-געשעפט פון

ע. שיקער

איגה.: ישראל שיקער

לאדז, פולנאצנא 1 טעל. 107-84

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—11 פריה און; פון 1—2.30 מיטאג און פון 7—9 אווענד.

זונטאג פון 10—1 בײַטאג.

עלעקטראגאליזען.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען!

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער לאנג-יעהריגען מיטגליד

ישראל וולאך

צוליב'ן טויט פון זײַן הייסגע-ליבטע און אונפערגעסליכע פרוי

דינה נ״ע

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג פון יובילער, זייגערמאכער, גראווירער און פערגילטער-צעך. זאוואדזקא 4.

Dr. med. D. WAJSKOPF

צוריקגעקעהרט

אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל מאגען, קישקעס און לעבער, רענטגען-שטראהלען, נעהמט אן פון 4—7

פיעטריקאווער 101, טעל. 114-82

שיטלעך צו בעקומען קערש סטווראווא 15

Dr. Wajnberg

ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקרעפולאזע-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145 טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

א הארציגען מזל טוב ווינשען מיר אונזערע פריינד ה'

נחמי' בריק און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבען זוהן

יוסף מיט פרל. אכתר גראסמאן

און דעם יונגען פאר א גליקליך צו-זאמענלעבען.

פ. פינס און פרוי.

א הערצליכען מזל-טוב ווינשען מיר אונזער ברודערן-זוהן און קוזין

שמואל הערשקאוויטש

צו זיין חתונה מיט פרל.

זלאטע גאלדשטיין

מיר ווינשען זיי א גליקליך צוזאמענלעבען און אייער לעבענס-וועג זאל מיט בלומען בעצירט זיין.

פאמיליע הערשקאוויטש

קילינסקיעגא 25.

מיליטערישע דיקטאטור אין שפאניען?

דער פרעזידענט זאמארא האט געזאלט דימיסיאנירען

פ א ר י ז, 21 (ספ. טעל.)

פון בארצעלאנא זענען דא אנגעקומען סענסאציאנעלע ידיעות, אז דער שפאנישער פרעזידענט זאמארא האט דימיסיאנירט און אז צוויי גענעראלען פראנקא און גאדעד האבען ערקלערט א מיליטערישע דיקטאטור. ביז איצט איז נאך נישט פערהאן קיין בעשטעטיגונג און נישט קיין אפלייקענונג פון דער ידיעה.

פראנצויזישער ארבייטס-מיניסטער — נישט מעהר קיין סאציאליסט

פ א ר י ז, 21 (ספ. טעל.)

דער פראנצויזישער ארבייטס מיניסטער מארקעט האט ערקלערט, אז ער טרעט ארויס פון דער סאציאליסטישער פארטיי.

טראגישע קאטאסטראפע בעת דעם פליה-קאנקורס ענגלאנד-אויסטראליען

פ א ר י ז, 21 (ספ. טעל.)

אן ענגלישער עראפלאן, וועלכער האט געפיהרט די קאנטראלערען פון פליה קאנקורס ענגלאנד — אויסטראליען איז אראפגעפאלען נעבען סינגאפור, 6 פערזאן זענען דער'הרג'עט געווארען.

מינ. לאוואל פארערט פון אונגארן?

ערקלערונגען צוליב'ן אטענטאט אויפ'ן יוגאסלאווישען קעניג

פ א ר י ז, 21. (ספ. טעל.) פון די קרייזען, וואס שטעהען נאהענט צום אויסערן-מיניסטעריום גיט מען איבער אינטערעסאנטע פרטים וועגען געשפרעך, וואס איז פארגעקומען צווישען אויסערן-מיניסטער לאוואל און אונגארישען באטשאפטער אין פאריז, אין צוזאמענהאנג מיט'ן מארסעלער אטענטאט.

דער אונגארישער באטשאפטער האט זיך געקלאגט פאר לאוואלן אויף דער פראנצויזישער פרעסע, וועלכע האלט אין איין העצען געגען אונגארן און מאכט פעראנטווארטליך, די אונגארישע רעגירונג פאר'ן אטענטאט אויפ'ן קעניג אלעקסאנדער.

דערויף האט לאוואל געענטפערט, אז די פראנצויזישע רעגירונג טרעט מיט אזעלכע בעשולדיגונגען געגען אונגארן נישט ארויס, אז זי האט אלץ געטאן, כדי צו בערוהיגען די עפענטליכע מיינונג אין יוגאסלאוויע און פראנקרייך, ס'איז אבער דורכאויס נויטיג, אז די אונגארישע רעגירונג זאל ארויסטרעטען מיט אן אייגענע איניציאטיוו, וואס זאל בעווייזען, אז ביים בעקעמפען דעם אינטערנאציאנאלען טעראר אין אונגארן טעטיג צוזאמען מיט אלע אנדערע ציוויליזירטע מלוכות.

מינ. לאוואל האט דערביי אנגעוויזען, אז בעת דער זיצונג פון פעלקער-בונד-ראט פון 5. יוני ה. י. האט דער יוגאסלאווישער דעלעגאט ארומגערעדט די פראגע וועגען די כארוואטישע עמיגראנטען אין אונגארן; לאוואל האלט דעריבער, אז די אונגארישע רעגירונג דארף איצט געבען געוויסע אויפקלערונגען, וועלכע עס האט געפאדערט די יוגאסלאווישע רעגירונג און אויף וועלכע יוגאסלאוויע ווארט נאך ביז איצט.

לאוואלס דאזיגע ערקלערונג ווערט קאמענטירט אין דעם זין, אז פראנקרייך איז דעצידירט דורכאויס אויפצוקלערען די פראגע, ווער עס טראגט די מאראלישע פעראנטווארטליכקייט פאר'ן אטענטאט, און אז אויך נאכ'ן פערענדיגען די אויספארשונג וועט די פראגע וועגען אטענטאט אויפ'ן קעניג אלעקסאנדער איבערגעטראגען ווערען אויפ'ן אינטערנאציאנאלען פארום.

פויליש-אונגארישע קאנוועניץ וועגן אינטעלעקט. צוזאמענארבייט

איז געשלאסען געווארען בעת'ן וויזיט פון אונגארישען פרעמיער אין ווארשא

ווארשא, 21. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער אונגארישער פרעמיער געמבעש האט היינט אפגעהאלטען א גאנצע רייה קאנפערענצען. אויף פריהשטיק איז ער געזעען ביים אויסערן-מיניסטער בעק. 5 א זייגער איז אין האטעל-"אייראפעיסקי" פארגעקומען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון דער ענגלישער און אויסלענדישע פרעסע, אויף דער קאנפערענץ האט מינ. געמבעש געהאלטען א רעדע וועגען דער פויליש-אונגארישער צוזאמענארבייט אויף אלע געביטען.

אין אווענד איז פארגעקומען א ראוט אין דער אונגארישער אמבאסאדע.

ווארשא, 21. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אפיציעל ווערט מיטגעטיילט, בעת דעם וויזיט פון אונגארישען פרעמיער גענ. געמבעש אין ווארשא האבען דער אונגארישער פרעמיער-מיניסטער-פרעזידענט קאזלאווסקי און מיניסטער בעק ארומגערעדט אין אן אטמאספערע פון געגענזייטיגען צוטרוי א רייה אלגעמיינע פראגען בנוגע די פויליש-אונגארישע בעציהונגען, וועלכע שטיצען זיך אויף דער טראדיציאנעלער פריינדשאפט און אינטערנאציאנאלע פראבלעמען, קודם כל זענען ארומגערעדט געווארען ווירטשאפטליכע פראגען פון מיטעל-אייראפע, וועלכע אינטערעסירען ביידע מלוכות.

אלס רעזולטאט פון דעם איז היינט אונטערגעשריבען געווארען א פויליש אונגארישע קאנוועניץ וועגען אינטעלעקטועלער צוזאמענארבייט.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען צו שאפען אין ביידע לענדער עקאנאמישע סטודיע-קאמיטעטען, צו שליסען א טוריסטישען אפמאך און א קאנסולארע קאנוועניץ.

נייע רעגירונג אין יוגאסלאוויען

ב ע ל ג ר א ד, 21 (ספ. טעל.)

נאכדעם ווי דער יוגאסלאווישער קאבינעט האט זיך אפגעגעבען אין דימיסיע, האט דער ביזאיציטיגער פרעמיער אוזונאוויטש בעקומען די מיסיע צו שאפען א נייעם קאבינעט. מ'האלט, אז דער נייער קאבינעט וועט זיך נישט פיל אונטערשיידען פון דעם ביזאיציטיגען.

„דער טאג" האט אויפגעהערט צו ערשיינען

ב ע ר ל י ן, 21 (ספ. טעל.) ס'האט אויפגעהערט צו ערשיינען איינע פון די גרעסטע דייטשע צייטונגען „דער טאג", וועלכער האט געהערט צום הוגענבערג קאנצערן.

א גרויסע מעבעל-פאבריק אין א"י

י ר ו ש ל י ם (יט"א) אין ראשון לציון איז געלעגט געווארען דער גרונדשטיין פאר א גרויסער מעבעל פאבריק א. נ. תרוח". אין דער פייערונג האבען זיך בעטייליגט פארשטעהער פון רעגירונג און פון צאהלרייכע יודישע קערפערשאפטען. אין דער נייער מעבעל פאבריק ווערט אינוועסטירט א קאפיטאל פון 18 טויזענד פונט. פיל מאשינען ווערען געבראכט פון אמעריקא. א געוויסע צאהל ספעציאליסטען ווערט געבראכט פון ווין. די פאבריק וועט שוין אין אנהויב 1935 געלאזען ווערען טיילווייז אין גאנג.

ווענדונג פון דער אגודת-הרבנים אין פוילען

ו א ר ש א (יט"א) דער ועד=הפועל פון דער אגודת הרבנים אין פוילען ווענדעט זיך צו אלע ארויסגעבער פון לוחות און קאלענדארען ווי אויך צו די חברות שומרי שבת, וועלכע דרוקען די „הדלקת=הנר=צעטלעך, אז זיי זאלען פערעפענטליכען דעם התחלת יום-טוב-זמן פון יעדען יום-טוב פונקט ווי זיי דרוקען דעם זמן פון ליכט=צינדען אויף יעדען פרייטאג-פארנאכט. די דאזיגע תקנה מוז אונבעדינגט איינגעפיהרט ווערען, כדי יודען זאלען גענוי וויסען ווען עס הויבט זיך אן יעדער יום-טוב און מען מוז אויפהערען צו ארבייטען און האנדלען.

טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטש-גאס 20 טעל. 213-84

עקספלאזיעס פון געלעכטער! אויספערקויפט ביז איין פלאץ!

היינט — אלע פלעצער איז פארטער 1 זל.

די יודישע באנדע

מיט די זינגענדיגע און טאנצענדיגע: חנה גראסבערג, לילי ליליאנא, מאלווינא ראפעל, דוד לעדערמאן, לעאן ליבגאלד, הערמאן פעניגשטיין, זישע קאץ, אייזיק ראטמאן

3 שאס-פראגראמען איז 1 אווענט!

לאלא פאלמאן און די פאלקס-זינגערין

טאנצט יודעלעך טאנצט! = אויף טיש און אויף בענק! = די וועלט שאקעלט זיך!

גרויסער לאד-יריד!

בילעטען אין קאסע פילהארמאניע.

קאנפערענץ וועגן יודישן טעאטער=רעפערטואר אין אמעריקא

ווארשא (יט"א) די טעג איז פארגעקומען אין „זאאיקס" (פערבאנד פון טעאטער-מחברים און קאמפאזיטארען) א בעראטונג וועגען אויטאריטאטיווער פאר'ן אמעריקאנער יודישען טעאטער-רעפערטואר. די פערהאנדלונגען וועגען דעם זענען זיך שוין א לענגערע צייט. אבער זיי זענען איצט געווארען בעזונדערס אקטועל אין צוזאמענהאנג מיט'ן אפפאהר קיין אמעריקע פון רעזשיסאר פון „טעאטער לעקסיקאן" זלמן זילבערצווייג, וועלכער איז אויפגעפאדערט געווארען פון די אמעריקאנער יודישע דראמאטורגען איינמאל פאר אלעמאל צו ברענגען א סדר אין דער זאך.

אין דער בעראטונג האבען זיך בעטייליגט מצד „זאאיקס" דער אינספעקטאר אהרן. וואלערי רודניצקי-אסטרושעמבעץ, ד"ר וויקטאר פרידוואלד און דער רעפערענט פון דעם יודישען אפטיילונג יעקב גיינבערג, מצד דעם יודישען ארטיסטען-פעראיין אין פוילען דער וויצע-פארזיצער אדוו. מ. מעלמאן און דער איניציאטאר פון דער קאנפערענץ רעד. ז. זילבערצוויג.

די קאנפערענץ האט געדויערט 3 טעג און נאך א לענגערער דיסקוסיע איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די פראגע וועגען האנאראר פאר'ן אמעריקאנער יודישען טעאטער-רעפערטואר איז נישט נאר א מאטעריעלע, נאר האט אויך א וויכטיגע בעדייטונג פאר דער בערייכערונג פון דאזיגען רעפערטואר און אויך אלס אימפולס פאר די יודישע שרייבער אין פוילען, אויך דער ניווא פון אמעריקאנער רעפערטואר וועט געהויבען ווערען, ווייל ער וועט מעהר נישט אנקומען דורך אומוועגען און אין נישט-ריכטיגע צעקאלעטשעטע פארמען, נאר דירעקט פון די מחברים און קאמפאזיטארען.

ביי דער געלעגענהייט איז אויך בעריהרט געווארען דער פראיעקט פון יודישען ארטיסטען-פעראיין אויסצושרייבען א קאנקורס פאר יודישע אריגינעלע פיעסעס.

עס זענען אויסגעארבייט געווארען גענויע דעטאלען בנוגע דעם אופן, ווי אזוי „זאאיקס" זאל בעשיצען די רעכט פון די אמעריקאנער דראמאטורגען. רעד. זילבער-צוויג איז בעפולמעכטיגט געווארען מצד דעם „זאאיקס" דורכצופיהרען אין אמעריקע דעם אנשלוס פון דאזיגע יודישע דראמאטורגען און קאמפאזיטארען-פערבאנד צו „זאאיקס". (יט"א)

פאר גאל"ד, בישוטעריע

און לאמבארד-סוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

אויערען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z.Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוזאפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 11-1 און פון 5-8 אוונט.

הלאנג-קינא

„MIRAŻ"

11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16

אונאפרופליך דאם לעצטע מאל

דאס פרעכטיגסטע מייסטערווערק

פון דער פראדוקציע —

Sowkino - Moskwa

ז. נ.

„שטורם"

מיט'ן אנטייל פון די בעדייטענדסטע רוסישע ארטיסטען.

אויסערן פראגראם:

ספארט-רעווי אויפ'ן רויטע פלאץ אין מאסקווע מיט'ן אנטייל 1.300.000 מאן

אין דער אנוועזענהייט פון סטאלין און וואראשילאוו און אנד. סאוויעטישע טוער.

פרייזען: 54 און 85 גר.

נעכסטער פראגראם:

„די טענצערקע פון בוענאס איירעס"

(האנדעל מיט לעבעדיגע סחורה).

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93

ספעציאליסט

פאר מענער=שוועכע=בעהאנדלונג.

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד

Dr. H.Rakowski

אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

האט זיך איבערגעצויגען פון זאווארזקא 8 אויף טראוגוטא 5, טעל. 137-34

ראטעוועט אייער געזונד

קראנקע אויף רוקפטורעז (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלענגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

פעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעס. — גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגי נסקא

(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.

(אין זנערוש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

לאָדז, 22 אָקטאָבער 1934

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז 22 אָקטאָבער 1934

דייטשלאַנד, די מזרח'דיגע סאַטראַפּיע

די שבועה פון די מיניסטאָרען פאַר'ן „פיהרער"

מיט עטליכע טעג צוריק האָט די דייטשע רעגירונג בעשלאָסען, אַז אַלע מיניסטאָרען דאַרפען בעלעגען אַ פּערזענליכע שבועה פאַרן „פיהרער" אַדאָלף היטלער. די שבועה איז אַזעלכע:

„איך שווער, אַז איך וועל זיין געטריי און געהאָרכזאַם דעם פיהרער פון דייטשען פאָלק אַדאָלף היטלער, אַז איך וועל ווידמען מיין גאַנצען כּוח פאַרן וואויל פון דייטשען פאָלק, אַז איך וועל אַכטען די געזעצען, געוויסענהאַפטיג ערפילען מיינע פליכטען און וועל אויספיהרען מיין אַמט לויט געוויסען און אומפּאַרטייאיש לגבי יעדען איינציגען, אַזוי זאָל מיר גאָט העלפען".

ווי עס האָבען געמאָלדען די ענגלישע בלעטער האָבען די מיניסטאָרען באַלד אויף דער דערמאָנטער זיצונג בעלעגט אַ שבועה פאַר היטלערען, ווען אָבער די מיניסטאָרען וואָלטען ביים אָפּנעמען די שבועה געווען אַזוי געוויסענהאַפטיג, ווי די שבועה פאַרלאַנגט פון זיי, דאַן וואָלטען זיי תיכּף פאַרשטאַנען, אַז זייער שבועה איז אַ פאַלשע. ווייל עס איז אַנ'אוממעגליכע זאַך אויסצופיהרען וועלכען עס איז נישט אַמט אין דריטען רייך, אָפּהיטענדיג גערעכטיגקייט געגען יעדען איינציגען מענש. ווער רעדט שוין. ווען עס האַנדעלט זיך וועגען אַנ'אַמט פון אַ מיניסטער אין דריטען רייך. דאָרט, וואו עס הערשט אַדאָלף היטלער, איז נישטאָ קיין גערעכטיגקייט. דאָרט גילט ניכער דער פּרינציפּ, וועלכען עס האָט געהאָט אַרויסגעזאָגט דער מיניסטער ד"ר פריק מיט דער הסכּמה פון זיין העכסטען פיהרער ביי דער ערעפנונג פון יוריסטען-קאָנגרעס אין לייפּציג: „רעכט איז דאָס, וואָס דינט דעם דייטשען פאָלק, אומרעכט איז דאָס, וואָס ברענגט איהם שאַדען".

ווי קען מען רעדען וועגען גערעכטיגקייט אין אַ לאַנד, וואו מיליאָנען מענשען ווערען פאַרפאָלגט, געשלאָגען, געהרגעט פאַר זייערע אַנשויאונגען און פאַר זייער גלויבען? אין אַ לאַנד, אין וועלכען איין איינציגער מענש געהמט זיך דאָס רעכט צו בעגעהען בלוטיגע טאַטען, אָדער אַרויסגעבען בעפעהלען, אַז אַנדערע זאָלען דאָס בעגעהען, און שפּעטער ווערען די בלוטיגע מעשים ערקלערט פאַר רעכטליכע האַנדלונגען? אין אַ לאַנד, וואו הונדערטער טויזענטער מענשען ווערען בעראַבט פון אַלע רעכט אויפן סמך פון אַ ראַסען-טעאָריע, וואָס איז אויסגעטראַכט געוואָרען דורך משוגענע קעפּ?

מען בעגעהט אָבער אַנ'אונרעכט דערמיט. וואָס מען טרעט צו צו די פּאָליטישע, ווירטשאַפטליכע און מאָראַלישע טאַטען פון דריטען רייך מיט'ן מאַסשטאַב פון יענער עפּיק, וועלכע איז בעשאַפען געוואָרען דורך די געטליכע אָפענבאַרונגען און דער גייסטיגער אַרבייט פון די גרעסטע דענקער פון אַלע צייטען און פון אַלע פעלקער. אָדער עס הויבט זיך דאָרט אָן, ווי עס מיינען די גערמאַנישע לייט, עפּעס פולשטענדיג נייעס, וואָס מיר קענען נאָך נישט אויפפאַסען און בעגרייפען אָדער עס האַנדעלט זיך דאָ וועגען געשעהענישען און טאַטען, איבער וועלכע עס דאַרף זאָגען דאָס לעצטע וואָרט נישט דער מאָראַליסט און נישט דער יוריסט, נאָר דער דאָקטער פון אַ משוגעים-אַנשטאַלט.

דערווייל מוז מען זיך בעגנוגענען דערמיט, וואָס מ'וועט גענוי רעגיסטרירען די פאַקטען. מיר שטעלען אַלזאָ פעסט, אַז פון זינט דעם 16-טען אָקטאָבער 1934 האָט דייטשלאַנד אויך פאָרמעל אויפגעהערט צו זיין אַ רעפּובליק. אַדאָלף היטלער האָט נישט נאָר איבערגענומען די פונקציעס פון דייטשען מלוכה-פּרעזידענט, נאָר זיינע קאָלעגן די מיניסטאָרען האָבען איהם אונטערגעטראָגען די מאַכט פון אַ קעניג אויף זיין גאַנץ לעבען. אַ חוץ די בעגרענצונגען, וועלכע עס האָט געמוזט אין די לעצטע יאָהרהונדערטער איבערנעהמען יעטוועדער קעניגליכער מאַכט, מעג זי זיין אויך די גרעסטע.

אויף איינער פון די לעצטע נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע צוזאַמענפאָהרען האָט אַלפרעד ראָזענבערג ערקלערט, אַז דייטשלאַנד איז אַ לאַנד פון אָרדען. דער אָרדען, וועלכען עס שטעלט פאָר מיט זיך די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פּאַרטיי, קאָמאַנדעוועט מיט דער מלוכה און נישט פאַרקעהרט. אַדאָלף היטלער רעגירט אומבעגרעניצט מיט דער דייטשער מלוכה אַלס מייסטער פון דעם אָרדען. און דאָס דייטשע פאָלק שמאַכט אין די קייטען פון זיין אָרדען.

מיט'ן בעשלוס פון דער רייכס-רעגירונג איז דייטשלאַנד ענטגילטיג פאַרוואַנדעלט געוואָרען פון אַ פרייער רעכט-מלוכה אין אַ מזרח'דיגע סאַטראַפּיע. יעדענפאַלס פאָרלויפיג, ביז אַ נייער בעשלוס פון מיניסטאָרען-ראַט וועט ערטיילען אַדאָלף היטלער'ן דעם כּבוד פון אַ גאָט און יעדער דייטש וועט זיין פאַרפליכטעט פאַר איהם מתפּלל צו זיין.

געאָרג בערנהאַרד.

די פרוי אין סאָוויעטען-פאַרבאַנד

איהר פולשטענדיגע גלייכשטעלונג מיט'ן מאַן

אין איינעם פון זיינע לעצטע אַרטיקלען פאַרנעהמט זיך דער שליח פון פּ.פּ.ס.-סישען „ראָבאָטניק" אין סאָוויעטען-פאַרבאַנד מיט דער לאַגע פון דער פרוי ביי די נייע סאָוויעטישע בעדינגונגען.

די פרוי אין ראַטען-פאַרבאַנד אויסגעגליכען איז איהרע רעכט מיט'ן מאַן און דאָס נישט בלויז פאָרמעל, נאָר אויך פאַקטיש, עס איז דאָרט נישטאָ אַזאַ אַמט, אַזאַ פּאָסטען, וועלכען די פרוי זאָל נישט קאָנען פאַרנעהמען. דאָס זעהט מען איבעראַל אויף יעדען שריט: פרויען זענען לייטערינס פון וויסענשאַפטליכע אינסטיטוטען, קאָנדוקטאָרען פון טראַמווייען, און מען געפינט פרויען אפילו אין די לייטענדיגע אַמטען פון דער רויטער אַרמעי. וועגען דער „רויטער מאַטאַרע" האָט נאָך דערציילט טראָצקי. איצט פאַרנעהמט זי דעם פּאָסטען פון אַ קאָמאַנדיר פון אַ בריגאַדע. מיט עטליכע טעג צוריק האָט זי בעקומען דעם טיטעל פון אַ גענעראַל און אַנפיהרערין פון אַ פרויען-דיוויזיע אין דער רויטער אַרמעי.

די סאָוויעטישע רעגירונג פאַרשטייט אויסגעצייכענט, אַז איהר וועט נישט געלינגען איינצוהאַלטען די מאַכט אין איהרע הענט, אויב זי וועט זיך נישט פאַרבינדען מיט דער פרוי און מיט איהרע אינטערעסען. נאָך לענין האָט געזאָגט, אַז די זאַך, וואָס איז אָנגעהויבען געוואָרען דורך דער סאָוויעטען-רעגירונג קאָן ברענגען אַ נצחון נאָר דעמאָלט, ווען אין דער אַרבייט פון דער סאָוויעטען-מאַכט וועלען אַריינגעצויגען ווערען נישט עפּעס הונדערטער, נאָר מיליאָנען פרויען. דערפאַר האָט מען זיך נישט בעגנוגענט דערמיט, וואָס מען האָט אָנערקענט פאַר די פרויען די גלייכע רעכט, וואָס די מענער האָבען. נאָר מען האָט געטאָן אַלצדינג, כּדי די פרוי זאָל ווירקליך אַריינצוציהען אין דער שאַפענדיגער אַרבייט אינאיינעם מיט'ן מאַן ביים בויען די מלוכה. דער לעצטער קאָנגרעס פון דער אַלסאָוויעטישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי האָט ממש געגעבען דעם דירעקטיוו צו בעזעצען מיט פרויען אַלע מינים פּאָסטענס און פאַרבאַנד. מען קאָן דערלעבען ווירקליך, געפינט פרויען אויף כּל המינים שטעלעס מען געפינט פרויען קאָמיסאַרען, ריכטערס, דיפּלאָמאַטען א.א.וו.

די פרוי איז געוואָרען ווירטשאַפטליך אומאָפּהענגיג פון מאַן און אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך געענדערט ביטען איהר פּסיכיק, די היינטיגע פרוי אין רוסלאַנד איז נישט די פולקאָם געהאָרכזאַמע בעשעפעניש וואָס ווערט אַזוי אויסגענוצט דורכ'ן מאַנספּערשוין. עס פּאַסירען פאַלען ווען די ראָלען בייטען זיך אינגאַנצען.

איינע פון די ערשיינונגען פון דער פרויען-קנעכטשאַפט איז די פּראָסטיטוציע. אין אַלטען רוסלאַנד איז דאָס געווען אַנ'אויספערדיגע וואונד, נישט היינטיגער און אפשר נאָך מעהר ווי אין אַנדערע לענדער. די רעוואָלוציע האָט דאָ אַריינגעבראַכט אַ גרויסע ענדערונג. קיין פּראָסטיטוציע אַלס מאַסען-ערשיינונג עקזיסטירט מעהר נישט אין רוסלאַנד. אויב אַ פרוי בעזיצט אַרבייט, אויב זי קען אומעטום בעקומען אַרבייט און שוץ, איז פולקאָם פאַרשטענדליך אַז די שענדליכע ערשיינונג פון אונזער צייט האָט ביסלעכווייז געמוזט פאַרשווינדען. מען קאָן נאַטירליך נישט בעהויפּטען אַז אין רוסלאַנד זענען נישטאָ קיין איינצעלנע פרויען, וואָס זאָלען זיך פאַרנעהמען מיט פּראָסטיטוציע. אָבער דאָס זענען גאַנץ בעזונדערע פאַראיינצעלטע ערשיינונגען, אָבער אַלס מאַסען-ערשיינונג עקזיסטירט נישט מעהר די דאָזיגע שענדליכע זאַך. אין מאָסקווע אַ שטיגער, וואו די צאָהל גאַסען-פרויען פלעגט זיך ציילען אין די צענדליגער טויזענדער, עקזיסטירען ביים היינטיגען טאָג, ווען די בעפעלקערונגס-צאָהל איז געוואַקסען דריי מאָל אַזוי גרויס, עטליכע הונדערט פּראָסטיטוטקעס וועלכע וואוינען אין דער נאָהענט פון די גרעסטע האָטעלען וואָס בעדינען אויסלענדער.

די פרויען- און יוגענד-אָרגאַניזאַציעס פיהרען אַ העפטיגען קאַמף געגען דער אַזוי-גערופענער „דינסטיגער פּראָסטיטוציע", וועלכע בעשטייט אין אויסנוצען יונגע פרויען פאַר שאַנד-צוועקען פאַרן פרייז פון שיינעם אָנגעטאָן, פון שיינע קליידער, שיך א. א. וו. לעצטענס האָט מען אין רוסלאַנד דעבאַטירט די פראַגע וועגען פולשטענדיגער ליקווידאַציע פון פּראָסטיטוציע. אויף אַ זייער גרויסע פאַרזאַמלונג, אין וועלכע עס האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטייער פון די גרעסטע מאַסען האָט מען אָנגעוויזען אויפן פונקט אַזוי ווי עס איז אַ שאַנדע פאַר דער פרוי צו פאַרקויפען איהר קערפּער, איז אַ חרפּה פאַרן מאַן וואָס ער נוצט אויס דעם דאָזיגען פאַרקויף. עס ווערט איצט אויסגעאַרבייט אַ דעקרעט לויט וועלכען עס וועלען בעשטראָפט ווערען סיי פרויען, וואָס פאַרקויפען דעם קערפּער, סיי מענער וואָס קויפען דעם פרויען-קערפּער. עס איז אפילו אַרויסגערוקט געוואָרען אַ פּראָיעקט וועגען איינפיהרען שוואַרצע ליסטעס פון מענער, וואָס נוצען אויס פרויען פאַר פּראָסטיטוציע.

אין געביט פון צוזאַמענלעבען זענען דער מאַנספּערשוין און די פרוי פולשטענדיג גלייכבערעכטיגט. אויב אַ מאַן און פרוי לעבען צוזאַמען און האָבען קינדער, מוזען זיי, ביים פונאַנדערגיין זיך, רעגולירען די פראַגע וועגען די קינדער. אויב קיין קינדער זענען נישטאָ, קאָנען זיי זיך צו יעדער צייט פונאַנדערגיין, דאָס פונאַנדערגיין זיך קומט פאַר פּונקט אַזוי פריי און איינפאַך ווי דאָס צוזאַמענפאָהרען זיך.

איינהייטליכער אַרבייטער-פראָנט

אויף די געשעהענישען אין שפּאַניען

צווישען די פאָרשטעהער פון צווייטען אינטערנאַציאָנאַל וואַנדערוועלדע און אַדלער פון איין זייט און פון דריטען אינטערנאַציאָנאַל קאַשען און טאָרעס פון דער אַנדערער זייט זענען געפיהרט געוואָרען אין בריסעל אונטערהאַנדלונגען וועגען איינהייטליכען פראָנט פון ביידע אינטערנאַציאָנאַלען לגבי די געשעהענישען אין שפּאַניען. די פּלאַטפאָרם – פאָרגעלייגט פון קאָמינטערן – איז לויט דער מיטטיילונג פון „הומאַניטע" געווען אַט וועלכע: געמיינזאַמע דעמאָנסטראַציע געגען דער רעאַקציע אין שפּאַניען, אָרגאַניזירען אַנ'אַקציע אָפּצושטעלען דעם טראַנספּאָרט פון געוועהר פאַר דער שפּאַנישער רעגירונג, אָרגאַניזירען אַ געמיינזאַמע הילפס-אַקציע לטובת די רעוואָלוציאָנערען אין שפּאַניען, שאַפען אַ צענטראַליזירטען קאָמיטעט פון ביידע אינטערנאַציאָנאַלען צו קאָאָרדינירען די ווייטערדיגע אַקציע.

נאָך אַ לענגערען ישוב-הדעת האָבען וואַנדערוועלדע און אַדלער פאָרגעלייגט אַ שריפטליכע דעקלאַראַציע, אין וועלכער עס ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט:

„מיר האָבען מסכּים געווען אויף דעם צונויפטרעף און סדר פון אינפאָרמאַציע, כאָטש די אומגעריכטקייט פון אייער ווענדונג האָט אַרויסגערופען געוויסע שוועריגקייטען ביי איינינגע מיטגלידער.

„צוליב דעם אומשטאַנד, וואָס האָט זיך אָנגעזאַמעלט פאַר די 12 יאָהר, זיינט דער לעצטער בעגעגעניש צווישען די פאָרשטעהער פון ביידע אינטערנאַציאָנאַלען אויף דער קאָנפערענץ אין בערלין, ווי אויך מחמת דעם, וואָס די פּאַרטייען, וועלכע זענען אָנגעשלאָסען אין סאָציאַליסטישען אינטערנאַציאָנאַל בעציהען זיך פאַרשידען צו דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי און מ'קען ביי דעם איצטיגען מאָמענט נישט נעהמען התחייבותן, וואָס זאָלען בינדען די דאָזיגע פּאַרטייען, – דעריבער דאַרף די איינהייטליכקייט פון די אַקציעס צוגעגרייט ווערען דורך פּרעלימינאַרע אונטערהאַנדלונגען און קען נישט אָפּהענגען פון אימפּראָוויזירטע בעשלוסען. מיר בעדויערען, וואָס מיר קענען תיכף-ומיד נישט האַנדלען צוזאַמען אין די ענינים, וואָס זענען גוגע שפּאַניען, מיר נעמען אָבער אָן, אַז אונזער בעגעגעניש קען האָבען וויכטיגע רעזולטאַטען.

„דער בעשלוס אין דעם ענין ווערט אָפּגעלייגט ביז דער זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פון סאָצ. אינטערנאַציאָנאַל, וואָס וועט זיין דעם 13. נאָוועמבער אין פּאַריז".

קאַשען און טאָרעס זענען בעשטאַנען דערויף, אַז צוליב דער אויסשליסליכער ערנסטקייט פון דער אינטערנאַציאָנאַלער לאַגע וואָלט מען געמוזט תיכף-ומיד אָננעמען כאָטש אַ בעגרענעצטען בעשלוס וועגען צוזאַמענדיגע מיטינגען און דעמאָנסטראַציעס, ווי אויך צונויפרופען די עקזעקוטיווע פון סאָצ. אינטערנאַציאָנאַל.

היות אָבער וואַנדערוועלדע און אַדלער זענען געבליבען ביי זייער שטאַנדפּונקט, האָבען קאַשען און טאָרעס אַרויסגעזאָגט זייער טיפען בעדויער צוליב זייער בעשלוס און אָנגעוויזען, אַז דער דאָזיגער בעשלוס ברענגט שאַדען די אַרבייטענדיגע און וועט אַרויסרופען אַנ'ענטוישונג ביים אַרבייטער-קלאַס.

ווי „דער פּאָפּולער", דער אָרגאַן פון די פראַנצויזישע סאָציאַליסטען איז מודיע, האָט דער שמועס צווישען די פאָרשטעהער פון ביידע אינטערנאַציאָנאַלען געדויערט 2 שעה און אַ סטענאָגראַמע פון די אונטערהאַנדלונגען וועט פאָרגעשטעלט ווערען די געהעריגע אָרגאַנען פון 2-טען אינטערנאַציאָנאַל און דעם 3-טען.

און דערווייל גייען די אַרבייטענדיגע אין שפּאַניען אָפּ מיט בלוט אונטער דעם שווערליכען ווייסען טעראָר פון די צעיושעטע פאַשיסטישע באַנדעס. אמת, די ידיעות, וואָס קומען צו אונז, שטאַמען דער עיקר פון אָפיציעלע רעגירונגס-קוועלען, דערציילען וועגען איינגעשטעלטער „אָרדנונג". אָבער די רעגולערע קאָמוניקאַציע איז איבערגעריסען און דאָס דערלויבט זיך אַנצושטויסען, אַז קיין רוהע פון בית עולם איז נאָך נישט איינגעטראָטען. פאַרקעהרט, דער העראָאישער קאַמף פון די אַרבייטער דויערט נאָך אין אינדוסטריע-געגענד אַסטוריע און אין די געגענדען, וואו די רעוואָלוציע איז צוגעשטיקט געוואָרען, גייט זי אַריבער אין אַ פּאַרטיזאַנישער מלחמה.

אָבער ווי עס זאָל ביי דעם היינטיגען טאָג נישט זיין די פּערספּעקטיווען פון דער שפּאַנישער רעוואָלוציע, איינס איז קלאָר, אַז זי נויטיגט זיך שטאַרק אין אומגעזאַמטער אַקטיווער סאָלידאַריטעט פון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטערשאַפט, און עס ענטפּלעקט זיך ווידעראַמאָל די טראַגישע צושפּליטערטקייט פון די אַנטיפאַשיסטישע כּוחות, וואָס קענען זיך נישט צונויפרעדען אפילו אין אַ מאָמענט, ווען ס'איז אַזוי גרויס די סכּנה פאַר די שפּאַנישע אַרבייטענדיגע, וועלכע שטייען אין העלדישען קאַמף דווקא אונטער דער פאָן פון איינהייטליכען פראָנט.

בעסער קאָן מען שוין נישט!

דעם רעקאָרד פון שנעלער, גלענצענדער פּאָליטישער אינפאָרמירטקייט האָט אָהן ספק געשלאָגען דער קאַטאָלישער: „גלאָס פּאַדראַלסקי", אָרגאַן פון די קאַטוילישע גלחים.

דעם 14. ד. ח. האָט דאָס בלאַט אין דער אויסלענדישער כראָניק געבראַכט די [illegible] ידיעה:

„די טעג האָט די פראַנצויזישע רעגירונג אויפגענומען אַלס גאַסט דעם יוגאָסלאַווישען קעניג אַלעקסאַנדער, וועלכער איז אָנגעקומען קיין פּאַריז אינאיינעם מיט זיין פרוי דער קעניגין. בעת'ן קורצען וויזיט האָט קעניג אַלעקסאַנדער אָפּגעהאַלטען עטליכע געשפּרעכען מיט'ן פראַנצויזישען מלוכה-פּרעזידענט לעברען און מיט'ן מיניסטער פאַר אויסלענדישע ענינים באַרטו. די פראַנצויזישע געזעלשאַפט האָט דאָס קעניגליכע פּאָרפאָלק ענטוזיאַסטיש אויפגענומען".

אַזוי עס דאַכט זיך טיילמאָל, אַז דער רעקאָרד פון שנעלער און פּינקטליכער אינפאָרמאַציע איז שוין געשלאָגען געוואָרען. דעם אמת'ן רעקאָרד, ווייזט אויס, האָט געשלאָגען דער „גלאָס פּאַדראַלסקי". ווייטער און בעסער, דאַכט זיך, קען מען שוין נישט.

נייער
פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער
פאלקסבלאט

מאנטאג
22
י"ג
חשון תרצ"ה

אקטאבער
זון-אויפגאנג 6.12
זון-אונטערגאנג 4.28

ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

פראצעדור ביים פראטעסטירען וועקסלען

דער רעמיטענט איז פערפליכטעט נישט בלויז צו קומען אויפ'ן אנגעוויזענעם בעצאל-ארט. נאר ער מוז אויך וויזען דעם אויסשטעלער דעם וועקסעל.

דאס, וואס דער אויסשטעלער האט גלייך ביים ערשטען מאל דעם וועקסעל נישט קוועסטיאנירט די ריכטיגקייט פון זיין אונטערשריפט, נעמט איהם נאך נישט צו די רעכט ארויסצוטרעטען מיט א טענה ביי יעדער שפעטערדיגער געלעגענהייט.

לאקאל-שטייער אין נייע בנינים

לאקאלען אין נייע בנינים זענען פריי פון לאקאל-שטייער. דאס געזעץ זעהט פאר צוויי-ערליי טערמינען: א 10-יעהריגער און א 15-יעהריגער.

דאס אנווענדען די דערמאנטע הנחה אין משך פון ערשטען אדער צווייטען טערמין איז אפהענגיג פון אומשטאנד ווען מ'האט זיך אין אויפגעבויטען הויז אנגעהויבען ארייגצוציהען. אויב פאר'ן 1 יאנואר 1929, זענען די לאקאלען בעפרייט פון דער פליכט צו צאהלען לאקאל-שטייער אין משך פון 10 יאהר. קוים האט מען זיך אנגעהויבען ארייגצוציהען אין די דירות ערשט נאכ'ן 1 יאנואר 1929 איז מען בעפרייט פון לאקאל-שטייער אין משך פון 15 יאהר.

צוליב דער וויכטיגקייט פון דער זאך, שטרייכען מיר נאכאמאל אונטער, אז אין דעם פאל רעכענט זיך דער טערמין נישט פון דעמאלט אן, ווען דער בעטרעפענדער לאקאטאר האט זיך אין דער געגעבענער דירה ארייגעצויגען און אויך נישט פון דעמאלט אן, ווען מ'האט זיך אין דער זעלבער דירה ארייגעצויגען צום ערשטען מאל נאר פון דעמאלט אן, ווען מ'האט זיך בכלל אין זעלבען אויפגעבויטען הויז אנגעהויבען צום ערשטען מאל ארייגצוציהען.

געפאקט א חסידישע חתונה-שווינדלער
איצט ווארט ער אויף זיין קרבן

יחיאל גאמבינסקי, א סקערניעוויצער חסיד, א יונגערמאן פון 36 יאהר, א לאדזער, האט מיט א קנאפ יאהר צוריק חתונה-געהאט מיט א בעווי-סער מרים זילבערפיש פון אטוואצק.

פערגאנגענעם דאנערשטאג איז ער געגאנגען מיט זיין ווייב אין ווארשא כלומרשט דינגען א דירה. אויף באנגא-גאס האט דער מאן זי געלאזט שטעהן, און איז מעהר נישט צוריקגעקומען. די אומגליקליכע פרוי האט אפילו נישט געהאט אויף קיין הוצאות אומצוקעהרען זיך אהיים, ווייל ער האט איהר צוגענומען ביז'ן לעצטען גראשען. די פרוי איז געגאנגען קיין אטוואצק צו פוס.

ס'איז געווען א חשד, אז דער דאזיגער „פוינעל" וויל אויסנוצן חתונה האבען און ווידער-אמאל בעשווינדלען ארימע מיידלעך. דעריבער האט דער אטוואצקער רב און דער ווארשאווער ראבינאט ארויסגעגעבען א ווארנונג און פובליקירט זיין פאטאגראפיע אין די צייטונגען.

שבת פארמיטאג איז צו הרב טרייסטמאן, דעם גענעראל-סעקרעטאר פון לאדזער ראבינאט, געקומען א יונגערמאן און ערקלערט, אז ער האט לויט דער פאטאגראפיע דערקענט דעם דערמאהנטען יחיאל גאמבינסקי און ער געפינט זיך איצט ביים דאווענען אין ווילקער בית - המדרש. הרב טרייסטמאן איז גלייך אוועק אין בית-המדרש און ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס איז ער טאקע דער שעהנער חסידישער יונגערמאנטשיק.

ווען די מתפללים אין שוהל האבען זיך דערוואוסט ווענען וואס עס האנדעלט זיך, האבען זיי דעם פערשוין געוואלט דורס זיין, ערשט הרב טרייסטמאן האט איהם אפגעראטעוועט פון געזונדע קלעפ. דער פערשוין איז בעוואכט געווארען שבת א גאנצע נאכט און נעכטען איבער'ן טאג. דער-ווייל האט דער ראבינאט זיך געווענדען טעלעגראפיש קיין אטוואצק, אז גאמבינסקיס פרוי זאל קומען צו פאהרען, וואו דער ענין וועט אויפגעקלעהרט ווערען.

יודיש טעאטער
פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84.

xXx xXx

מארגען, דינסטאג, דעם 23 אקטאבער 1934, 9 אוונט

דער פייערליכער 30-יעהריגער יובל
פון בעקאנטען כאראקטער-שוישפילער און רעזשיסער

שלמה קוטנער

1) דערעפנען די פארשטעלונג וועלען די ה"ה רעדאקטארען י. אוגער און ל. פוקס.

2) הערשעלע דובראונער
פון י. גארדין.

3) יובל-שמחה
נעמען אנטייל: פון פוילישען שטאט-טעאטער:
אירענא פאשקאווסקא, הצדיק שלעטינסקי און וולאדזימירוש מאכערסקי.
מ. בראדערזאן — איינענע שאפונגען.

4) בעסער ווי פריהער
קאמעדיע אין 1 אקט פון ש. ס.

די בעקאנטע ליבלינגע פון לאדזער יודישען טעאטער-עולם: ה. גראסבערג, ל. ליליאנא, מ. ראפאל, ל. פאלמאן, ש. קוטנער, ד. לעדערמאן, ל. ליבגאלד, ה. פעניגשטיין, ז. קאץ, א. ראטמאן, ר. מארסאלאוו, א. פאדערמאן, ס. בעזמאן, וו. נייהויז.
קאמפאזיטאר: ד. בייגעלמאן. שדמיניסטראטיווע ליי'טונג: א. בעזמאן, ב. גאריק.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער. —::— פאספארטען – נישט גילטיג.

א לעבעדיגער פאקעל
אנשטאט א פאפיראס האט ער אנגעצונדען זיין העמד

(2) א שרעקליכער מארפאל האט נעכטען פאסירט אויף קילינסקיעגא 94. דארט וואוינט דער דער 27 יעהריגער אלפאנס קורפרעל, וועלכער איז צוליב זיין קראנקהייט אפגעלאזען געווארען אויף אורלויב פון טי ורמע, וואו ער זיצט פאר א געוויסען פערברעכען.

נעכטען איז קורפיעל אהיימגעקומען שיכור, פאר לעגען זיך אין בעט אריין, שטעהענדיג שוין אין העמד, האט דער שיכור געוואלט אנצינדען א פאפיראס. פלוצלונג האט זיך ביי איהם אנגעכאפט דאס העמד און קורפרעל איז אין א מינוט ארום געשטאנען אין פלאמען. אויף זיינע געשרייען זענען זיך צונויפגעלאפען די שכנים, וועלכע האבען ארויסגערופען די פאגאטאוויע, קורפרעל איז אין א האפנונגסלאזען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

היינט קומט קיין לאדז א דע-לעגאציע פון דער ענגלישער טעקסטיל-אינדוסטריע

(2) היינט קומט קיין לאדז א דעלעגאציע פון דער ענגלישער טעקסטיל-אינדוסטריע.

אויפ'ן וואקזאל וועט די דעלעגאציע אפגע-ווארט ווערען פון פארשטעהער פון לאדזער טעק-סטיל-פערבאנד אדער לאנדעס-פערבאנד פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

די ענגלישע דעלעגאציע קומט קיין לאדז, כדי צו בעטראכטען די פראגע פון אימפארט פון בוימוואל-גארן קיין פוילען אין צוזאמענהאנג מיט די פויליש-ענגלישע אונטערהאנדלונגען וועלכע קומען איצט פאר אין לאנדאן.

די דעלעגאציע וועט בעזוכען פאבריקען פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור", שייבלער און גראהמאן, י. ק. פאזנאנסקי א. א. נאכמיטאג וועלען פארקומען קאנפערענצען אין דער האנדעלס-קאמער.

געגען די אפצאהלען און פער-קלענערען דעם קורס אין די פאלקס-שולען

(2) אין פוילישען לעהרער-פעראיין איז נעכ-טען פארגעקומען א גרויסע קאנפערענץ פון פאר-שטעהער פון פערשידענע געזעלשאפטליכע אינ-סטיטוציעס ווענען די נייע פראיעקטען פון נעהמען אן אפצאהל אין די העכערע קלאסען אין די פאלקס-שולען און פערקלענערען דעם קורס אין די שולען.

נאך א לאנגער דיסקוסיע זענען אנגענומען געווארען פראטעסט-רעזאלוציעס געגען איינפיהרען אין לעבען די דאזיגע פראיעקטען.

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.
פאר אונבעמיטעלטע ערמעסיגטע פרייזען.

רעגיסטראציע פון יאר-גאנג 1914

(2) היינט מאנטאג, דעם 22. אקטאבער דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען, אויפ' שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

T U W

און פון 10-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות.

A B C D E F

מארגען דינסטאג, דעם 23-טען אקטאבער דארפען זיך שטעלען די פאבאראוצעס פון 1914, וואס וואוינען, אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

Z Ż

און פון 10-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות:

G H Ch I J K

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

דעם 29-טען אקטאבער ה. י. וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט פיעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר דער פ. ק. או. לאדז שטאט 2 צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913, וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקאנט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט אויב זיי האבען דערהאלטען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6 7, 12, 13, 14 פאליציי-קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

היינט וועט דער לאדזער וואיעוואדע
בעשטעטיגען די וואהלען צום לאדזער שטאט-ראט

(2) ווי מיר דערוויסען זיך וועט דער בע-שלוס פון דער זעלבסטפערוואלטונגס-אפטיילונג ביי דער וואיעוואדזטווע, ווענען בעשטעטיגען די לאדזער שטאטראט-וואהלען, היינט פארגעלעגט ווערען דעם וואיעוואדע.

באלד נאכדעם ווי דער וואיעוואדע וועט בעשטעטיגען דעם בעשלוס וועט די דעציזיע איבערגעגעבען ווערען דעם רעגירונגס-קאמיסאר וואיעוואדזקי. די ערשטע זיצונג פון נייעם שטאט-ראט וועט פארקומען אין פערלויף פון 30 טעג.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקי 54), י. כאנדזינסקי (פיעטרקאווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

קלאנג-סינא-טעאטער
Zachęta
זגעזשער 26

היינט און פאל גענדע טעג!
גרויסע פרעמיערע!
א. ג.
„קוים נעכטען"

אין די הויפט-ראלען:
John Boles און
Margaret Sulawan

אנהויב פון די סעאנסען: שבת און יום-טוב 12 א זייגער. געווענליכע טעג 4 נאכמ.

געקויפט זיך א קדיש האבענדיג 3 זיהן

סענסאציאנעלע געשיכטע, וועלכע האט זיך פערלאפען אין א חסידיש-נגידישער פאמיליע

— 3 —

די פרוי ה. האט נישט געוואלט צוריקגעבען איהר טאכטער דעם מאן, כדי איהר מאן זאל זי נישט פערפאלגען האט זי ערקלערט, אז זי פאהרט קיין אויסלאנד אויף א קוראָרט און נעהמט מיט איהר חנה׳לען. דער אויסרייד איז געלונגען און חנהלע איז מיטגעפאהרען מיט איהר מוטער קיין דייטשלאנד. דאס איז געווען מיט עטליכע יאהר צוריק. חנהלע איז שוין געווען א דערוואקסען מיידעל.

קומענדיג קיין דייטשלאנד, האט די פרוי ה. בעשלאסען אז איהר טאכטער זאל מעהר נישט קומען קיין פוילען, כדי זי זאל נישט דארפען צוריק צוגיין צו איהר פאטער, וועלכער זאל זי אראפפיהרען פון וועג פון יודישקייט. פרוי ה. איז דעריבער אריינגעפאהרען מיט איהר טאכטער קיין פראנקפורט אם מיין, און איהר טאכטער אריינגעגעבען אין דעם בעריהמטען הירש־ערציהונגס־אינסטיטוט.

צוריקקומענדיג אליין פון אויסלאנד, האט ה. אנגעהויבען צו פערלאנגען פון זיין פרוי אז זי זאל איהם זאגען, וואו חנהלע געפינט זיך. פרוי ה. האט בשום אופן נישט געוואלט זאגען, ס׳האבען נישט געהאלפען קיין דראהונגען. פרוי ה. האט נישט געוואלט זאגען, זי האט בלויז ערקלערט אז חנהלע געפינט זיך אין א גוטער שול, האט א גוטע ערציהונג, און אז ס׳פעהלט איהר גארנישט. ה. האט געמוזט רעזיגנירען. דעמאלט ווען ס׳האבען נישט געהאלפען נישט קיין סקאנדאלען און נישט קיין תחנונים.

אזוי איז געגאנגען יאהר נאך יאהר. אברהם איז געווען א גוטער תלמיד, אין דער לובליבער ישיבה., די פרוי ה. האט געצאהלט פאר איהם און איהם אויסגעהאלטען, די פרוי ה. איז געווען ביי איהר כאטער, דער בעקאנטער חסיד און גביר ק. און ה. האט געלעבט מיט זיינע דריי זיהן אויפ׳ן אריסטאקראטישען אופן. נישט שטענדיג איז אבער אזוי געווען. חנהלע איז אונטערגעוואקסען, און האט שוין געדארפט ענדיגען די הירש־שולע אין פראנקפורט אם מיין.

גראד אין דער צייט האט זיך געעפענט דער בית־יעקב סעמינאר אין קראקא. דער סעמינאר האט געזוכט לעהרערינס פאר דעם דאזיגען סעמינאר. ס׳זענען געזוכט געוואָרען אזעלכע, וועלכע האבען בעקומען שטרענג־רעליגיעזע צוזאמען מיט וועלטליכע ערציהונג גלייכצייטיג זאלען זיי אויך בעהערשען די פוילישע שפראך. פערשטייט זיך, אז דער סעמינאר האט זיך קודם כל געווענדעט צו דעם הירש־אינסטיטוט, אין פראנקפורט אם מיין וואו צעהנדליגער יודישע טעכטער האבען בעקומען א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג און גלייכצייטיג העכערע בילדונג. צוליב דעם וואס חנהלע איז געווען איינע פון די אבסאלווענטינס פון דער שול און אלס די, וואס האט איהר קינדהייט פערבראכט אין פוילען האט זי אויך בעהערשט די פוילישע שפראך האט דער הירש־אינסטיטוט רעקאמענדירט חנהלען אלס לעהרערין פון בית יעקב אין קראקא.

דער סעמינאר האט גערן דעם פארשלאג אנגענומען, און אויך חנהלע איז געווען צופרידען דערפון וואס זי וועט ווערען זעלבסטשטענדיג, און וועט אנהויבען צו ארבייטען, חנהלע איז געקומען קיין קראקא, איהר מוטער האט זיך בעמיהט אז איהר מאן ה. זאל זיך נישט דערוויסען וועגען דעם, אז חנהלע געפינט זיך אין פוילען, דאס מיידעל האט געלערנט אין סעמינאר און אלץ איז געווען גוט.

נאך דער פטירה פון לובלינער רב האט זיך אנגעהויבען א גרויסע אקציע פאר דער ישיבה. די בעסטע תלמידים פון דער ישיבה זענען ארומגעפאהרען איבער פוילען און אגיטירט און געזוכט אויסצוהאלטען די ישיבה.

אברהם איז געווען בעשטימט צו פאהרען קיין וואַרשא און דארט צו ארבייטען פאר דער אקציע. נאך ווארשא איז ער אויך ארומגעפאהרען איבער אנדערע שטעט, און אויף זיינע רייזע איז אברהם׳ן אזוי שטארק געפעלען געוואָרען אייניגע פון די פראווינצער רבנים, אז דער רב האט פארגעלייגט אברהמען אז ער זאל ווערען א חתן פון זיין טאכטער, אבר־רהמען איז דער ענין אויך געפעלען געוואָרען און ער האט געהאלטען אז ס׳וואלט געווען א גלייכע זאך צו טון דעם שדוך.

א שידוך צו טון דארף מען אבער האבען געלד און דאס האט אברהם נישט געהאט, דער מנהל פון דער ישיבה האט אבער געקענט די גע־שיכטע מיט דער פרוי, וועלכע האלט אויס אברהמען און האט געהאסט, אז די פרוי האט זיך בשעתו אונטערגענומען בעת א שידוך צו מאכען דעם גאנ־צען אויסשטייער און אויסהאלטען די חתונה, דער מנהל האט אברהמען וועגען דעם דערצעהלט און האט איהם געראטען צו פאהרען נאך ווארשא צו דער פרוי, דערצעהלען, אז ער האלט פאר א שידוך זיך און איך פערלאנגען, אז די פרוי זאל אויספיהרען איהר אפמאך מיט׳ן לובלינער רב. אברהם האט געהאָרכט און איז אװעקגעפאהרען קיין ווארשא, ער האט געהאט דעם אדרעס און האט זיך לאנג גער וואקעלט ביז ער האט זיך אנגענומען מיט דרייסט־קייט אריינצוגעהען צו דער פרוי, פערשטעהט זיך, אז אברהם האט נישט געהאט קיין אהנונג וועגען דעם ווער די דאזיגע פרוי איז, מיט הארצקלאפעניש האט ער אנגעקלאפט אין טיר אויפ׳ן אדרעס, וועלכען ער האט געהאט אנגעשריבען.

(סוף מארגען).

רעפרעזענטאנץ־טעאטער „ראזמאיטאשטשי" 27 ציגעל־נאם 27
טעל. 112-25.
די־רעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילן פון דער בערימטער קינסט לערין — דער שטאלץ פון דער יוד. ביהנע
אידא קאמינסקא
היינט, מאנטאג, 9.15 אווענד גרויסע הנחה־ און פאלקס־פארשטעלונג
אלע פלעצער איז פארטער נור 1 זלאטע
א ראנק פון קינדער
(די גרעסטע סטאַרס פון דער יוד. ביהנע) סענסאציאנעל און שפאנענד לעבענס־בילד אין 3 אקטען (5 בילדער) מיט אידא קאמינסקא אין דער הויפט־ראל. (פרעכטיג קאבארעט־שפיל)
נאך דער פארשטעלונג — נייעס! צום ערשטען מאל אין דער טעאטער־וועלט!
גראנדיעזע ביילאגע אונטערן נאמען „לאדז קאפויער!"... לאדזשער רעפארטאזש!
„לאכט יודעלעך לאכט!".. רעזשי: יוסף סטרוגאטש.
אנגעפיקעוועט מיט כל־טוב! שארוש און קיבעץ! שפיל! — טאנץ! — געזאנג!
1) א יונגער?—א מיידעל? המטריספ. סקעטש אין 1 אקט פון ד. צעלמייסטער און ם. קארז־מייער
2) דעפילאדע פון דער גאנצער סטאר־טרופע. אויפטריט — ווער? וואס?
1000 לאך אין איין מינוט!!! ספעציעל פאר די געשוואוירענע פעסימיסטען און מרה־שחורה׳ניקעס! די ווענד פון טעאטער וועלן ציטערן פון די לאך־באלאנען, וואס וועלען ארויסגע־לאזט ווערן יעדען אווענט. ס׳וועט זיך טוען אויף טיש און אויף בענק און ס׳איבריגע אויף דר׳ערד!

בלוטיגע זונטאג־געשלעגען

א רייהע פערזאנען פערוואונדעט — 4 פערזאן אפגעפיהרט אין שפיטאל

(2) די פאגאטאוויע איז דעם נעכטיגען זונ־טאג ארויסגערופען געווארען צו פאלגענדע בלוטיגע געשלעגען:

אויף ראקאטשינער 11 איז צושטאכען גע־ווארען מיט מעסערס יאגינא קיביאק.

אויף לעאנארד־פלאץ איז צושטאכען געווא־רען מיט מעסערס קלעמענטינא וואלסקא. אין א שווערען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

הויף יוליאנאווסקא 15 איז מורא׳דיג צושלא־גען געווארען גוסטאוו שטראבעל.

אויף דווארסקא גאס איז צושטאכען געווארען וואצלאוו גערמאן.

אויף קילינסקיעגא עק טילנא איז צושלאגען געווארען מיט מעסערס דער מייסטער עדמונד מילער.

פארפאלען

(2) אויף פיעטריקאווער 116 איז דער 21־יעהריגער יצחק קאנאוויטש אראפגעפאלען פון די טרעפען און שטארק פערוואונדעט געווארען, די פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף.

* * *

אויף אנדזשעיא 28 איז געשעהען א טרא־גישער פאל. אין דעם הויז וואוינט א געוויסער סטעפאן פאלוך. פארן שלאפען געהען האט פאלוך אנגעהויבען אזוי שטארק צו גענעצען, אז די קיהן־באקען זענען איהם ארויס פון די גלידער.

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף.

בעפאלען א יודישען יונגענמאן

אפגעפיהרט איז א שווערען צושטאנד אין שפיטאל

(2) אויף זגוירשא 32 איז בעפאלען געווא־רען דער 22־יעהריגער שוסטער יוסף רובינשטיין, וועלכער וואוינט אין ווישניאווא גורא. רובינשטיין האט בעקומען עטליכע וואונדען מיט א טעמפ געוועהר. אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

היינט — פאלקס־פארשטעלונג ביי דער „יודישער באנדע"

היינט אווענד ווערט ביי דער „יודישער באנדע" ווידערהאלט די שטארק־אויסגענומענע 3 רעוויו־פראגראמען „טאנצט יודעלעך טאנצט", „אויף טיש און אויף בענק" און „די וועלט שאקעלט זיך", וועלכע ווערען געשפילט אין איין אווענד. עס בע־טייליגען זיך אויך מיט די פריהעריגע „באנדיטקעס" און „באנדיטען" חנה גראסבערג, לילי ליליאנא, מאלווינא ראפעל, דוד לעדערמאן, לעאן ליבגאלד, הערמאן פעניגשטיין, זישע קאץ, אייזיק ראטמאן, קאמפאזיטאר דוד בייגעלמאן, ראובן מארסאלאוו און די אין לאדז בעליבטע פאלקס־זינגערין לאלא פאלמאן, וועלכע האט זיך צוריקגעקעהרט צו דער „יודישער באנדע" מיט א גאנץ נייעם רעפערטואר פון לויטער שלאגערס.

ראדיא־פראגראם

מאנטאג, ד. 22 אקטאבער 1934

6,45 פריהמארגען־אוידיציע. 6,48 פליטען. 6,52 גימנאסטיק. 7,07 פליטען. 7,25 פליטען. 7,50 רעקלאמע־קאנצערט. 11,57 צייט־סיגנאל. 12,03 ידיעות. 12,05 פרעסע. 12,10 קאנצערט. 1 מיטאג־ידיעות. 1,05 פליטען. 3,30 עקספארט. 3,35 בערזע. 3,45 פליטען. 4,45 לעקציע פראנ־צויזיש. 5 קאנצערט. 5,25 פליטען. 5,35 פליטען. 5,50 רעפעראט. 6 פליטען. 6,10 רעפערטואר פון די טעאטערן. 6,45 שמועסען פאר קינדער. 7 טראנסמיסיע פון פויזען. 7,30 רעפעראט. 7,50 ספארט. 8 מוזיק. 8,45 אווענד־ידיעות. 9 קאנ־צערט. 9,45 רעפעראט. 10 רעקלאמע־קאנצערט. 10,15 טאנץ־מוזיק. 11 ידיעות, קאמוניקאטען. 11,05 טאנץ־מוזיק.

נייער קאדעקס פון התחייבות׳ן

פליכטען פון א הויזווירט

אויב די דירה האט פעהלערן, וועלכע אומ־מעגליכען אדער בעשווערען דאס וואוינען אין גאנצען אדער טיילווייז, אלץ איינס, צי די פעה־לערן זענען געווען אין מאמענט פון אריינציהען זיך אדער זענען ענטשטאנען שפעטער בעת׳ן וואוינען, איז דער לאקאטאר פריי פון דער פליכט צו צאהלען דירה־געלד אזוי לאנג, כל־זמן דער הויזווירט ברענגט נישט דעם פערדינגענעם לאקאל אין געהעריגער ארדנונג. קוים האט דער לאקא־טאר פריהערדיס בעצאהלט דירה־געלט פאר א לענגערע צייט, קאן ער די סומע צוריקפאדערען. אזעלכע תביעות ווערען אבער פערלעטערט נאכן אפלויף פון 6 חדשים.

אין פאל פון אוממעגליכקייט ווייטער צו בלייבען אין דער געדינגענער וואוינונג צוליב גע־זונטהייטליכע טעמים, מעג דער לאקאטאר תיכף אויפלעזען דעם בעשלאסענעם אפמאך אפילו אויך אין דעם פאל, ווען ר׳האט זיך בפירוש אויסגע־רעדט נישט אפצוטרעטען פון אפמאך.

פליכטען פון א לאקאטאר

א לאקאטאר איז פערפליכטעט אין משך פון דער גאנצער וואוין־צייט צו האלטען דעם פער־דונגענעם לאקאל אין דער געהעריגער ארדנונג און איהם צו בענוצען אויסשליסליך צום געדונגע־נענעם אדער צום בעשטימטען צוועק.

אין פאל, ווען דער לאקאל פאדערט א רע־פעראציע, וועלכע בעלאסטעט לויט׳ן געזעץ דעם הויזווירט, מוז דער לאקאטאר איהם תיכף וועגען דעם מיטטיילען. אין געגענפאל דראהט דעם לא־קאטאר א פעראנטווארטליכקייט פאר אנ׳געווענטו־עלען שאדען, וואס די דאזיגע פערנאכלעסיגקייט קאן פעראורזאכען דעם ווירט.

אהן דער הסכמה פון ווירט טאר נישט דער לאקאטאר דורכפיהרען קיין שום ענדערונגען אין דער דירה, וועלכע ריהרען אן די סובסטאנץ פון לאקאל.

פונדעסטוועגען, אויב ס׳האנדעלט זיך וועגען אינסטאלירען טעלעפאן, ראדיא, גאז, עלעקטריע, ווענטילאציע און עהנליכע איינריכטונגען, הגם ביים איינריכטען מוז אויך אנגעריהרט ווערען די סוב־סטאנץ פון לאקאל (די ווענט), דארף מען דערויף קיין הסכמה פון הויזווירט נישט האבען. פערקעהרט, קוים איז דערצו נויטיג די מיטהילף פון ווירט, קאן דער לאקאטאר איהם נאך דערצו צווינגען, אומ־קעהרענדיג איהם די קאסטען.

ראדיא־ווינקעל

וואס דארף יעדער ראדיא־הערער וויסען?

ביים איבערציהען זיך אין אנ׳אנדער וואוינונג אדער טוישען דעם אדרעס?

אין פאל ווען דער ראדיא־הערער ציהט זיך איבער אין אנ׳אנדער וואוינונג, וועלכע געפינט זיך אינם רעוויר פון׳ם זעלבען פאסט־אמט, האט ער ארויסגעגעבען די ראדיא־ערלויבניש, דארף מען דעם פאסט־אמט צו וויסען טון אין משך פון 7 טעג וועגען דער ענדערונג פון אדרעס, כדי דארט דורכצופיהרען די ענדערונג אין די פאפירען.

אין פאל, ווען דער ראדיא־הערער ציהט זיך איבער אין א וואוינונג, וואס געהערט צו אנ׳אנדער פאסט־רעוויר, מוז מען וועגען דעם מעלדען אין פאסט־אמט אין וועלכען מען איז געווען פעררעגיסטרירט און פאדערען איבערצו־שיקען די רעגיסטריר־קארטע אין נייעם פאסט־אמט. דער נייער פאסט־אמט וועט אויף דעם גרונד ארויסגעבען א פרישע ראדיא־ערלויבניש און די אלטע מבטל־מאכען. דערביי מוז דער ראדיא־הערער אריינטראגען 1 זל. אפצאהל.

גלייכצייטיג איז דער ראדיא־הערער מחויב צו פערניכטען אין זיין פריהערדיגער וואוינונג אלע ראדיא־איינריכטונגען ווי אנטענע, בעערדי־גונג און אלע דראטען. סיידען דער ראדיא־הערער וועט ווייטער אריינטראגען נארמאל דעם געהעריגען ראדיא־אפצאל פאר דער אלטער וואוינונג.

אין פאל ווען דער ראדיא־הערער ציהט זיך איבער בלויז אויף א קורצער צייט (נישט לענגער ווי אויף 4 מאנאטען) ווי למשל, אויף זומער־וואוינונג, אורלויב אדער קוראציע, דארף דער ראדיא־אבצאהל אריינגעטראגען ווערען אינ׳ם זעלבען פאסט־אמט וואס שטענדיג.

אין פאל ווען דער ראדיא־הערער זאגט זיך אפ פון ראדיא און וויל נישט מעהר ארייג־טראגען דעם חודש־אבצאהל איז ער מחויב וועגען דעם צו מעלדען שריפטליך דעם פאסט־אמט, צוריק אפגעבען זיין ערלויבניש און גלייכצייטיג פערניכטען ביי זיך אין וואוינונג די גאנצע ראדיא איינריכטונג, ד. ה. בעזייטיגען די אנטענע, בע־ערדיגונג ווי אויך פיגאנדערנעהמען אויף בע־זונדערע טיילען דעם ראדיא־אפאראט.

די ראדיא־ערלויבניש איז א שטרענג נאָ־מענטליכע. א סובלאקאטאר למשל, וועלכער האט ביי זיך אין צימער א ראדיא־אפאראט, קאן זיך נישט בערופען אויף דער ראדיא־ערלויבניש פונ׳ם הויפט־לאקאטאר. ער מוז פעררעגיסטרירען דעם ראדיא־אפאראט אויף זיין אייגענעם נאמען און אריינטראגען דעם געהעריגען חודש־אפצאהל.

א ראדיא־ערלויבניש איז גילטיג בלויז אויף איין וואוינונג.

די ערלויבניש אויף פערלעגען אנ׳אנטענע און צו בעזיצען א ראדיא־אפאראט איז חל בלויז אויפ׳ן אדרעס פון דער ראדיא־איינריכטונג, וואס איז אנגעגעבען אין דער ערלויבניש.

אויפ׳ן גרונד פון איין ערלויבניש טאר מען נישט האבען גלייכצייטיג צוויי אדער דריי ראדיא־איינריכטונגען אין פערשידענע לאקאלען אדער ערטער. ווער עס האט אלזא צוויי וואוינונגען אין דער זעלבער שטאט אדער אין פערשידענע שטעט דארף דערויף האבען צוויי ערלויבנישען און פאר יעדער וואוינונג בעזונדער צאהלען.

אין איין אין דערזעלבער וואוינונג האט מען דאס רעכט בלויז פאר׳ן איינענעם געברויך צו האבען עטליכע ראדיא־איינ־ריכטונגען.

מעלדונג

אכטונג, האנדווערקער!

דאס אינפארמאציע־ביורא פאר האנדווערקער בנוגע דער לעגאליזירונג פון די ווארשטאטען, כדי צו בעקומען האנדווערקער־קארטען איז טעטיג יעדען מאנטאג און מיטוואך אווענד פון 7 ביז 9 אין דער קאנצעלאריע פון דער געזעלשאפט „ארט" וואולטשאנסקא 27, רעכטע אפיצינע 1־טער שטאק.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
62 פיעטריקאווער 62
אויפנעהמט אן פון 9.30 ביז 10.30 פארמיטאג
און פון 4–6 נאכמ.
ספעצ. האריץ־קראנקהייטען

ספארט-בעוועגונג

אלגעמיינע פערזאמלונג
פון לאדזער יודישע טורן און ספארט פעראיין „בר כבא"

אין אייגענעם לאקאל איז פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון לאדזער יודישען טורן און ספארט פעראיין „בר כבא".

די פערזאמלונג ווערט געעפענט דורך ה' אקסענבערג און אלס פארזיצער ווערט אויסגעקליבען ה' א. מארגענשטערן.

פון די בעריכטען, וועלכע זענען אבגעגעבען געווארען, ווייזט זיך ארויס אז דער עלטסטער יודישער טורן פעראיין אין פוילען האט איבערגעלעבט א איבעראליכען קריזיס, די פערוואלטונג האט מיט א צייט צוריק דימיסיאנירט און א דאנק די אינטערווענץ פון קרייז פערבאנד מכבי איז געשאפען געווארען א קאמיסיע פון דריי פערזאן וועלכע האט אנגעפיהרט מיט'ן פעראיין און צוזאמענגערופען די אלגעמיינע פערזאמלונג צו וועלכע ס'זענען געקומען ביז 200 מיטגלידער.

ה' סעגאל האלט א לענגערען רעפעראט וועגען דער ארצטיגער לאגע פון בר-כבא און די פלענער פאר די צוקונפטיגע ארבייט.

פראָף. מאגיסטער לעווענבוים רעפערירט אויספיהרליך וועגען שאפען א ספעציעלען רעפעראט פאר פיזישע דערציהונג פון פרויען, אנגעפיהרט דורך פרויען.

נאכ'ן בעשטעטיגען דעם בודזשעט פאר'ן קומענדיגען יאהר, ווערען אנגענומען א גאנצע רייהע בעשלוסען.

דער פארזיצער פון דער עקזעקוטיווע פון לאדזער קרייז פערבאנד מכבי ה' ד"ר ווילענבערג האלט א לענגערען רעפעראט וועגען דער אידעאלאגיע און צילען פון די יודישע טורן און ספארט פעראיינען. דער רעדנער שטרייכט אונטער אז דער לאדזער בר כבא אלס דער אוואנגארד פון דער יודישער טורן בעוועגונג אין פוילען מוז שטעהן אויף דער געהעריגער הויך און זיין אלס מוסטער פאר די איבריגע טורן פעראיינען אין לאדז.

נאך דעם קומען פאר וואהלען אין דער לייטונג וועלכע געבען פאלגענדע רעזולטאטען.

אין דער פערוואלטונג זענען אויסגעקליבען געווארען די ה"ה ד"ר ב. ראזען, א. מארגענשטערן, מ. פלאטא, א. אקסענבערג, א. סעגאל, ה. זיידע, פ. לעווענשיצקי, מ. ראגאזינסקי און ע. הירשבערג.

אין דער רעוויזיע קאמיסיע די ה"ה טוב, טאפ-לאוויטץ און קארא.

אין חברים געריכט די ה"ה וואלף, לעבאשיצקי און פישמאן אלס פערטרעטער די ה"ה אפאטאווסקי און שטאהל.

מיט געזאנג פון התקוה ווערט די פערזאמלונג ביי א געהויבענע שטימונג געשלאסען.

* * *

אויף דער ערשטער זיצונג פון דער ניי אויסגעקליבענער פערוואלטונג זענען די אמטען פערטיילט געווארען אויף פאלגענדען אופן:

ד"ר ראזען — פארזיצער די ה"ה מארגענשטערן אקסענבערג און פלאטא — וויצע פארזיצערס, סעקרעטאר ראגאזינסקי.

אלס הויפט-אנפיהרער און לייטער פון אלע דאמען סעקציעס פראָפ. סעגאל און אלס הויפט אנפיהרער און לייטער פון אלע מענער סעקציעס פראָפ. זיידע, פינאנץ און בודזשעט קאמיסיע די ה"ה: פלאטא אקסענבערג און לעווענשיצקי, עקאנאם — הירשבערג.

אויף דער צווייטער זיצונג איז בעשלאסען געווארען אדורכצופיהרען א נייע רעגיסטראציע פון אלע מיטגלידער און גלייכצייטיג רעארגאניזירען די גרופען פאר סעניארען פרויען וועלכע וועלען זיין אונטער די דירעקטע לייטונג פון ה' סעגאל און פאר סעניארען מענער אונטער די דירעקטע לייטונג פון ה' זיידע.

פון וועלט-פערבאנד „מכבי"

ערשטע זיצונג פון מכביאדע קאמיטעט אין פוילען

די ערשטע פלענאר זיצונג פון מכביאדע קאמיטעט אין פוילען, וועט פארקומען דעם 11. נאוועמבער ד. י. 9 דעם זייגער פריה אין לאקאל פון מכבי. דער טאג-ארדנונג נעמט ארום: רעפעראט פון עקספעדיציע לייטער מגר. מ. דיקעס, ספארט צוגרייטונגען ד"ר. מ. מינץ א. א. וו. און די בעראטונגען נעמען אנטייל נאר מיטגלידער פון מכביאדע קאמיטעט ווי אויך מיטגלידער פון צענטראל קאמיטעט פון מכבי פערבאנד.

די דריטע סעסיע פון הויפט ראט פון מכבי פערבאנד אין פוילען

דעם 2. נאוועמבער וועט פארקומען אין ווארשע א זיצונג פון הויפט ראט פון מכבי פערבאנד אין פוילען מיט דער בעטייליגונג פון דעלעגאטען פון גאנצען לאנד. דער טאג-ארדנונג נעמט ארום פערשידענע אנגעלעגנהייטען, ווי: פינאנציעלע, ארגאניזאציאנעלע, ספארט, לאגערן, אויך וועלען אנגענומען ווערען פערשידענע רעזאלוציעס און בעשלוסען, וועלכע וועלען פארגעלייגט ווערען דורכ'ן מכביאדע קאמיטעט. צוליב דער וויכטיגע טאג-ארדנונג און הויפטזעכליך צוליב דעם דערנעהנטערען זיך פון טערמין פון דער צווייטער מכביאדע, וועט די סעסיע זיין וויכטיג פאר דער יודישער ספארט-בעוועגונג אין פוילען. די זיצונגען פון הויפט ראט וועלען געפיהרט ווערען אונטער'ן פארזיץ פון פרעזעס פון מכבי פערבאנד אין פוילען דעפ. ד"ר ה. ראזמארין.

צוזאמענפאהר פון לעמבערגער קרייז פון מכבי פערבאנד אין פוילען

דעם 28. ד. מ. וועט אין לעמבערג פארקומען דער דריטער יעהרליכער צוזאמענפאהר פון לעמבערגער קרייז אין וועלכען עס וועלען אנטייל נעמען די קלובען פון מכבי פערבאנד פון לעמבערגער און סטאניסלאוואוער וואיעוואדזטווא. אויסער ארגאניזאציאנעלע און ספארט ענינים וועט זיך אויפ'ן טאג ארדנונג אויך געפינען די פראגע פון דער צווייטער מכביאדע און עס וועלען אויך אויסגעוועהלט ווערען די געהעריגע קרייז אינסטאנצען.

ספארט צוגרייטונגען צום ווינטער סעזאן פון מכבי פערבאנד

אין צוזאמענהאנג מיט דעם זיך דערנעהנטערען פון ווינטערדיגען ספארט סעזאן, זענען דורך דעם ספארט-רעפעראט פון מכבי פערבאנד בעשטימט געווארען פאלגענדע קורסען און לאגערן: דער האקי לאגער וועט פארקומען אין זאקאפאנע פון 23. פעברואר ביז דעם 5. יאנואר. אין דעם לאגער וועלען אנטייל נעמען די בעסטע יודישע האקי שפילער אין פוילען. דער לאגער פאר נארטעס אינסטרוקטארען וועט פארקומען אין דער געבירגע (סכראניסקא) פון מכבי ביעלסק אויף דער בוראטשע פון דעם 2. ביז דעם 13. יאנואר, און פון 11. ביז דעם 24. פעברואר. אויסער דעם וועלען אינ[illegible] ווערען נארטעס לאגערן אין נאווי טארג, סלאוויסק, זאוואדאן, קרעמעניעץ, סאאנקי און זאראכטא. אין די ערשטע טעג פון פעברואר וועלען אין נאווי-טארג פארקומען מייסטערשאפט שפילען אויף נארטעס פון מכבי פערבאנד.

איינמאליגע אויסגאבע פון מכבי פערבאנד וועגען פיזישער פרויען ערציהונג

דער רעפעראט פון פיזישער פרויען ערציהונג אין פוילען, וועט אין די נאהנטסטע טעג ארויסגעבען א איינמאליגע אויסגאבע וועלכע וועט ארומנעמען די גאנצע ארבייט פון פרויען ערציהונג ביי די יודישע ספארט קלובען אין פוילען. די איינמאליגע אויסגאבע וועט ארומנעמען פאלגענדע טיילען: 1) פראגראם, יסודות פון פיז. פרויען ערציהונג, די טעטיגקייט פון מכבי אויף דעם געביט א. א. וו. 2) בעריכט פון די ביז היינטיגע דערגרייכונגען ווי אויך אנדערע בעריכטען. 3) אינפארמאציעס. 4) צוגעשיקטע בעמערקונגען.

ספארט-לעבען אין לאדזער „מכבי"

אין לאדזער „מכבי" זענען געעפענט געווארען פאלגענדע גימנאסטיש גרופעס:

גימנאסטיק פאר פרויען, ווערט געפיהרט אין צוויי גרופען פאר אנפאנגערינס און אוואנסירטע. די איבונגען ווערען געפיהרט דורך די דיפלאמירטע אינסטרוקטארינס: פרל. לעווין, פרל. לאנדוי און פרל. בארנשטיין.

גימנאסטיק פאר מענער קומט פאר 2 מאל אין וואך אין די אווענד-שעה'ן און ווערען געפירט דורך דעם בעקאנטען אינסטרוקטאר ה' קראקאווסקי.

די ליכטאטלעטישע צוגרייטונג ווערט געפיהרט דורך דעם אבסאלווענט פון צענטראלען אינסטיטוט פאר פיזישע דערציהונג ה' לעווענבוים.

די איבונגען קומען פאר אין אייגענעם לאקאל.

די באקס-סעקציע פיהרט אינטענסיווע טרעניגען אונטער דער אנפיהרונג פון אינסטרוקטאר ה' זיידעל. אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין סעקרעטאריאט פון „מכבי".

מכבי — פ.ט.צ. 1:2 (1:1)

דער מעטש וועגען דער מייסטערשאפט אין א-קלאס צווישען מכבי און פ.ט.צ. האט געבראכט א נצחון דער יודישער מאנשאפט, וועלכע האט די גאנצע צייט פון שפילען געהאט די איבערמאכט.

ס'איז נאך כדאי צוצוגעבען, אז דער שידס-ריכטער האט אין דער ערשטער העלפט פאר א „פאול" אויסגעשלאסען רובינשטיין'ען פון שפילען און „מכבי" האט געשפילט בלויז אין 10. „מכבי" האט אויך נישט אויסגענוצט קיין שטראף-שטויס, די טויערען פאר „מכבי" האבען ערצילט פרענקעל און שייניאק.

וו. ק. ס. — הכח 1:8 (0:4)

דאס שפילען איז נישט געשטאנען אויף קיין צו הויכער מדרגה. אין „הכח" האט געפעהלט ראפאפארט, בערנשטיין און גערטעל, אזוי אז די מאנשאפט איז געווען א זעהר שוואכער געגנער פאר די מיליטער-לייט. ווען אפילו די הילפס-ליניע האט נישט שלעכט געשפילט האט זי דאך נישט געקענט אויסהאלטען דעם טעמפא ביז'ן סוף. א חוץ דעם אלעם האט „הכח" געשפילט אהן מזל, ווייל אין די ערשטע 25 מינוט פון דער ערשטער העלפט האט די יודישע מאנשאפט געשפילט גוט און האט געדארפט ענדערען דעם טויערען-רעזולטאט. דעם איינציגע טויער האט ערצילט בראגאוויטש.

ליגע מעטשען אין לאנד
רוך — ליגע — מייסטער

נעכטען זענען פארגעקומען פאלגענדע ליגע-מעטשען

פאגאן - פאלאניא 1,2 (0:1)

ווילא - לעגיא 2:3 (1:2)

ווארשאוויאנקא-גארבארניא 1:3 (1:2)

רוך - קראקאוויא 1:3 (0:1)

דער לעצטער מעטש, וועלכע האט אויסגעטיילט די שלעזישע מאנשאפט אלס מייסטער פון דער ליגע האט ארויסגערופען א געוואלדיגען אינטערעס, ס'זענען אנוועזענד געווען 12 טויזענד צושויער. קראקאוויא האט נישט פערדינט אויף אזא גרויסער מפלה.

נאך דעם דאזיגען מעטש האט רוך זיך שוין פערזיכערט די מייסטערשאפט פון דער ליגע, ווייל זי האט איצט 33 פונקטען און נאך 2 מעטשען צו שפילען. קראקאוויא האט 23 פונקטען און 5 מעטשען צו שפילען, אויב קראקאוויא וועט די 5 מעטשען געווינען און רוך וועט די 2 מעטשען פערשפילען וועט דאך רוך האבען א בעסערע טויערען-פערהעלטניש. דאס טויערען-פערהעלטניש פון רוך איז איצט 26,81.

(ווייטער, זעה 8-טע זייט)

ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר

18

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

— וואו זאלען מיר זיך אפשטעלען, האט געפרעגט דער שאפער, אפפאהרענדיג א שטיקעל וועג.

— אין פאליציי-אינספעקטאראט, איך וועל דארט פערבלייבען א גאנצע נאכט, איך וועל דארט זוכען שוץ.

דער שאפער האט געקוועטשט מיט די פלייצעס, דער דינער, וועלכער איז געזעסען נעבען מיר, איז געווען רוהיג, הגם איך האב זיך פעסט געהאלטען אין זיין ארעם.

דער שאפער איז געפאהרען מיט דער גרעסטער שנעלקייט און שוין אין עטליכע מינוט ארום זענען מיר געווען פאר דעם גרויסען בנין פון דער פאליציי, וועלכער האט זיך געפינען אין סאמע צענטער פון ברוזשענדיגען לאנדאן, איך בין נישט אריינגעגאנגען אין בנין, נאר אהין אריינגעפאלען.

— וואו איז דער פאליציי-אינספעקטאר? וואו קען איך טרעפען דעם פאליציי-אינספעקטאר? איך האב שוין טעלעפאנירט דא אהער און שוין צו איהם אהיים, אבער איך קען איהם בשום אופן נישט טרעפען. דער אינספעקטאר האט דאך שטענדיג געדארפט איבערלאזען אין ביורא וואו ער געפינט זיך, אפשר פאסירט עפעס וויכטיגעס.

— רוה, מיין הער, איהר דארפט זיך נישט דא בעהוירען מיסטער, דער אינספעקטאר איז דא, ער איז ערשט וואס אריינגעקומען. וואס האט זיך פאסירט ?

— איך קען איך נישט זאגען, איך מוז דאס זאגען דעם אינספעקטאר גופא.

— וועמען זאלען מיר אנמעלדען צום הער אינספעקטאר?

— זאגט, אז מארקוס איז דאס, שמעון מארקוס איך בין אהערגעקומען אין מיטען דער נאכט, ווייל איך האב איהם עפעס זעהר וויכטיגעס מיטצוטיילען.

איינער פון די פאליציי-בעאמטע איז אוועק צום אינספעקטאר אין קאבינעט, באלד איז ער אבער צוריקגעקומען און געזאגט:

— דער אינספעקטאר וועט איך איצט נישט אויפנעהמען, ער לאזט איך זאגען, אז דעמאלט, ווען ער וועט איך דארפען וועט ער נאך איך שיקען.

ווען א דונער וואלט מיך דערשלאגען, זאלט דער איינדרוק נישט געווען אזוי שטארק, איך האב זיך נאכאמאל איבערגעפרעגט ווייל איך האב נישט פערשטאנען וואס מען רעדט צו מיר, דער בעאמטער האט מיר אבער איבערגעחזרט אז דער אינספעקטאר וויל מיך איצט נישט אויפנעהמען און ווען ער וועט מיך דארפען וועט ער שיקען נאך מיר.

— אבער זאגט דעם אינספעקטאר אז אין דעם בעקאנטען ענין זענען אריינגעטרעטען פרישע און וויכטיגע אומשטענדען, וואס קענען נישט פערשלעפט ווערען. ס'האנדעלט זיך דאך וועגען א גרויסער סטאווקע.

דער בעאמטער איז נאכאמאל אריינגעגאנגען צום אינספעקטאר און איז באלד ווידער צוריק ארויסגעקומען מיט דעמזעלבען ענטפער, אז דער אינספעקטאר וויל מיך איצט נישט אויפנעהמען, קיין שום בעטען מיינס האט נישט געהאלפען, אויך נישט דאס ווען איך האב ערקלערט אז מיין לעבען איז אין געפאהר און אז איך בעט ביי דער פאליציי שוץ.

פארוואס איך האב טאקע אזוי ערנסט געמיינט אז מיין לעבען איז אין געפאהר, ווייס איך אליין נישט. יעדענפאלס האב איך געציטערט אזוי א שטריק וויקעלט זיך ארום מיין האלז און וואס מאל ענגער און ענגער און באלד וועט קומען איינער, וועלכער וועט דעם שטריק פעסט צוציהען און דעמאלט איז א סוף צו דעם אלעם.

— וואס האב איך אין דעם מאמענט געוואלט טון.. כ'האב זיך גארנישט געקענט קיין עצה געבען, איך בין געבליבען שטעהן ווי א משוגענער, כ'האב נישט געוואוסט צי זאל איך בלייבען דא, צי זאל איך פאהרען אהיים, אדער ערגעץ אנדערשוואו. איך בין ארונטערגעלאפען פון די טרעפען און זיך ווידער אריינגעזעצט אין אויטא.

— וואוהין זאל איך פאהרען, האט דער שאפער געפרעגט, בעמערקענדיג מיין זויער מינע.

— וואוהין? וואס הייסט וואוהין? די ווייסט נאך נישט וואוהין די זאלסט פאהרען?

— אהיים? האט דער שאפער איבערגעפרעגט.

— ניין, נישט אהיים, נישט אהיים.

— וואו דען?

— פאהר צו דער פרוי רובין, האב איך געזאגט, כדי צו געבען עפעס אנ'ארט דעם שאפער.

— און איך? האט מיין דינער געפרעגט, איך זאל מיטפאהרען?

— געה צום טייוועל, האב איך אויסגעשריגען איך דארף דיך מעהר נישט האבען.

דער דינער מיינער איז ארויס פון אויטא אין מיטען נאכט. דער שאפער האט א מאך געטאן מיט דער האנד, אזוי ווי ער וואלט געוואלט זאגען:

— משוגע, חסר דעה, אויפ'ן אנדער שטארק יאהר.

ער האט געלאזט דעם מאטאר אין גאנג, און באלד זענען מיר געווען פארן טויער וואו ס'האט געוואוינט די פרוי רובין. אין איינער פון די פענסטער פון רובינס וואוינונג איז נאך געווען ליכטיג. הפנים די פרוי רובין איז נאך נישט געשלאפען, פאר מיר איז דאס נישט געווען קיין שום וואונדער, איך האב געטראכט אז די אייגענע קען נישט איינשלאפען צוליב דעם אונגליק וואס האט זי געטראפען, פון דער אנדער זייט בין איך געווען צופרידען, וואס זי שלאפט נאך נישט און איך וועל קאנען באלד רעדען מיט איהר. איך האב זיך געמאכט א פלאן, אז איך וועל קומען צו איהר וועל איך די ערשטע פראגע איהר שטעלען צי זי ווייסט נישט, ווי אזוי איז מעגליך, אז איהר פאטאגראפיע זאל זיך געפינען אין איינע פון די צימערען אין רויטען הויז. וואו ס'איז זיכער אויסגעפיהרט געווארען דער מארד איבער איהר מאן.

דאס האב איך געוואלט טון צו להכעיס דעם פאליציי-אינספעקטאר, הגם ער האט מיר אנגעזאגט אז איך זאל קיינעם נישט דערצייהלען קיין שום פרטים פון די, וועלכע איך ווייס, האב איך אבער דאך איצט געוואלט טון אלץ אנדערש, איך האב נישט געקענט פערשטיין פארוואס ער האט מיך נישט געוואלט אויפנעהמען, פארוואס ער האט מיך פשוט ארויסגעטריבען פון פאליציי-אמט.

נישט קוקענדיג אויף דער שפעטער, נאכט-שעה האב איך זיך גארנישט געשטערט און דא זיך אנגעקלאפט אין דער טיר פון רובינס וואוינונג.

— ווער איז דארט, האב איך באלד דערהערט א פערשלאפענע שטים פון רובין.

— דאס בין איך, שמעון מארקוס.

— וואס איז געשעהען? אין אזא שפעטער שעה ?

— כ'האב איך מיטצוטיילען א זעהר וויכטיגען ענין, גאר א וויכטיגען ענין.

— איין מינוט, איך וועל זיך נאר עפעס איבערטון. איך עפען שוין די טיר, איך האב צוגעהערט עטליכע סעקונדען און די פרוי רובין האט מיר געעפענט. (פארטזעצונג קומט).

קאנפערענץ וועגען פערשטארקען דעם קאמף פאר דער יודישער ארבייט אין א"י

אלע ציוניסטישע פארטייען האבען זיך בעטייליגט אין דער קאנפערענץ.—די רעזאלוציעס פון דער קאנפערענץ.—געוועהלט א צענטראל־קאמיטעט אויף אנצופיהרען דעם קאמף פאר יודישער ארבייט

תל־אביב, לויט דער איניציאטיווע פון דער „התאחדות החקלאים הלאומיים" (פערבאנד פון נאציאנאלע קאלאניסטען) איז אין תל־אביב פארגעקומען א קאנפערענץ געווידמעט דעם קאמף פאר דער יודישער ארבייט און דער יודישער ווירטשאפט אין ארץ־ישראל.

אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט, מחוץ אויסער פון די רעוויזיאניסטען, די אנגעזעהענסטע עסקנים און פיהרער פון אלע ציוניסטישע פארטייען פון „מזרחי" ביז צו דער ארץ־ישראל־דיגער ארבייטער־פארטיי. עס זענען אויך געקומען צו דער קאנפערענץ פארשטעהער פון א ריי קהלות און די הויפט־רבנים פון תל־אביב.

די קאנפערענץ איז געעפענט געווארען דורכן פארזיצענדען פון דער „התאחדות האכרים הלאומיים" ה' ש. זשובאוויצקי, וועלכער האט אין זיין רעדע אונטערגעשטראכען די גרויסע געפאהרען, וועלכע דראהען דעם יודישען ישוב צוליב דער פערשפרייטונג פון ביליגער נישט־יודישער ארבייט, און דער יודישער ווירטשאפט, סיי אין דארף און סיי אין דער שטאט. דער צוועק פון דער קאנפערענץ איז צו פערשטארקען דעם קאמף פאר דער יודישער ארבייט און איינצוציהען אין דעם דאזיגען קאמף, וועלכער איז ביז איצט געלעגען בלויז אויף די פלייצעס פון דער יודישער ארבייטערשאפט, דעם גאנצען ישוב, וועלכער גיט זיך אפ א דין וחשבון פון דער בעדייטונג פון דער יודישער ארבייט, וועלכע איז דער וויכטיגסטער יסוד פונ'ם ציוניזם און די ערשטע פאראויסזעצונג פאר א גרויסער יודישער עליה.

אינ'ם פרעזידיום פון דער קאנפערענץ זענען געוועהלט געווארען די ה"ה: זשובאוויצקי, ד"ר ב. מאסינזאן, ד"ר מ. סאלאווייטשיק, הרב מאיר בערלין, און י. שפרינצאק.

נאך די בעגריסונגען פון הרב עוזיאל, אין נאמען פון דער רבנות הראשית אין תל־אביב, און פון די גרינבוים, אין נאמען פון דער עקזעקוטיווע, פון דער יודישער אגענץ און פון דער „קרן היסוד"־לייטונג — זענען געהאלטען געווארען דורך די ה"ה ד"ר מאסינזאן, הרב בערלין און רמז אויספיהרליכע רעפעראטען איבער דער בעדייטונג פון דעם קאמף פאר דער יודישער ארבייט און איבער די וועגען און מיטלען מיט דער הילף פון וועלכע דער דאזיגער קאמף דארף געפיהרט ווערען.

נאך א לעבהאפטער דיסקוסיע, אין וועלכער עס האט זיך בעטייליגט א גרויסער טייל פון די אנוועזענדע, זענען איינשטימיג אנגענומען געווארען א ריהע רעזאלוציעס און עס איז אויסגעוועהלט געווארען א צענטראלער קאמיטעט אנצופיהרען דעם קאמף פאר דער יודישער ארבייט און דער יודישער ווירטשאפט אין ארץ־ישראל.

אין די אנגענומענע רעזאלוציעס ווערט פעסטגעשטעלט, אז די פולע יודישע ארבייט איז דער יסוד־היסודות פון דער יודישער נאציאנאלער אויפלעבונג; די פליכט צו פיהרען דעם קאמף פאר דער יודישער ארבייט ליגט אויף דעם גאנצען יודישען ישוב און פון אלע זיינע טיילען און שיכטען; קיין שום ווירטשאפטליכע, עקאנאמישע אדער פאליטישע סיבה קען נישט בעפרייען דעם יודישען ארבייטס־געבער פון דער פליכט פון הונדערט־פראצענטיגער יודישער ארבייט אין זיין ווירטשאפט אדער אונטערנעהמונג.

אין די ווייטערדיגע רעזאלוציעס ווערען אויפגעפאדערט די קהלות און יודישע שטאט־פערוואלטונגען אין לאנד צו שאפען בעבען זיך שטענדיגע קאמיסיעס אויף אפצוהיטען דעם יסוד פון דער יודישער ארבייט אין דער יודישער ווירטשאפט. די קאנפערענץ האט זיך אויך געווענדעט מיט אן אפעל צו די יודישע ארבייטער און ארבייטס־געבער וועגען רעוולירען, אין הסכם מיט די בעשלוסען פון די אנפיהרענדע אינסטיטוציעס פונ'ם ישוב, די ארבייטס־בעציהונגען און וועגען איינשטעלען א שלום אין ישוב און אין דער ציוניסטישער בעוועגונג, מיט א בעזונדערער צופריעדענהייט האט די קאנפערענץ בעטאנט דעם הסכם וואס איז מיט א קורצער צייט צוריק געשלאסען געווארען צווישן דער „התאחדות החקלאים הלאומיים" און דער „הסתדרות".

אין א בעזונדערער רעזאלוציע ווענדעט זיך די קאנפערענץ צו דער רעגירונג וועגען מעגליכסטער פערגרעסערן די ראהמען פון דער יודישער עליה. ווייל די איצטיגע בעשרענקונגען מאכען אוממעגליך די נארמאלע ענטוויקלונג פון דער יודישער ווירטשאפט אין דארף און אין שטאט. וועלכע שטיקט זיך אין א מאנגעל פון ארבייטס־כוחות.

אין דעם צענטראל־קאמיטעט אויף אנצופיהרען דעם קאמף פאר דער יודישער ארבייט זענען געוועהלט געווארען די ה"ה: אסטראווסקי (רעננה), אלדד (רחובות), אורי (נהלל), דר. באראטשאוו (תל־אביב), הרב בערלין (ירושלים), אהרן. בר־רב־האי (חיפה), ד"ר י. ווילענסקי (חיפה), ש. זשובאוויצקי (מגדיאל), חביב זרובבל (ראשון לציון), צימערמאן (גליל התחתון), ד"ר מ. סאלאווייטשיק (חיפה), ד"ר קראניאנקער (ירושלים), אגראנאם קראאווע (מקוה ישראל), קעסטענבוים (תל אביב), ד. רמז (תל־אביב) א. שיינקאר (תל אביב), און ד"ר שמעטערלינג (ירושלים). (פאלקאר).

קאלאניזאציע פון 1.420 יודישע משפחות אויפ'ן באדען פון עמק־חפר

ווי אזוי דער באדען פון עמק־חפר איז ענטגילטיג פערטיילט געווארען. — די ארבייטער־גרופען שוין ארויף אויפ'ן באדען. — א נייער געביט פון יודישער לאנדווירטשאפטליכער קאלאניזאציע

ירושלים. 1.420 נייע יודישע משפחות ווערען קאלאניזירט אויף דער לאנדווירטשאפט אויפן באדען פונ'ם קרן קימת אין עמק־חפר (וואדי־האוואריט). — ווערט פעסטגעשטעלט אין דעם בעריכט פון דער קאלאניזאציע־אפטיילונג פון דער יודישער אגענץ אין ירושלים פארן יאהר תרצ"ד.

פון די דרייסיג טויזענד דונאם וועלכע זענען פערטיילט געווארען צו קאלאניזאציע־צוועקען אין עמק־חפר זענען קנאפע 11 טויזענד דונאם איבער־געגעבען געווארען צו 573 משפחות פונ'ם יודי־שען מיטעלשטאנד; 9 טויזענד דונאם פאר דער קאלאניזאציע פון 487 משפחות האבען בעקומען פער־שידענע ארבייטער־גרופען, וואס געהערען צו דער „הסתדרות". 4,500 דונאם פאר 260 משפחות זע־נען איבערגעגעבען געווארען אנדערע ארבייטער־גרופען פון „הפועל המזרחי", תימנים און א גרופע פון די געוועזענע פריוויליגע פונ'ם יודישען לע־גיאן. אלס רעזערווע אויף אויפצושטעלען דארט אר־בייטער־מחנות איז איבערגעלאזט געווארען א שטח פון 550 דונאם.

אויף א גרויסען טייל פון דעם שטח פון עמק חפר איז מען שוין צוגעטראטען צו דער ארבייט און אויפשטעלען די נייע קאלאניזאציע־פונקטען. די ערשטע זענען אויפן באדען וואס איז פאר זיי בעשטימט געווארען ארויף די ארבייטער־גרופען. די געלד־מיטלען אויף איינצואר־דנען זייערע ווירטשאפטען האבען זיי בעקומען טיילוויז אין דער פארם פון הלוואות און טיילוויז פון זייערע אייגענע פערזענ־סטען אלס לוין־ארבייטער ביי דער געזעלשאפט „יכין", וועלכע האט איבערגענומען דאס פלאנצען און צוגרייטען די פרדסים פאר די קאלאניסטען פונ'ם מיטעלשטאנד, וואס וועלען מייסטענס ארויף אויפן באדען ערשט שפעטער, ווען זייערע פרדסים וועלען שוין זיין פערטיג און וועלען אנהויבען צו געבען פרוכט.

פון די אכציג משפחות פון די געוועזענע לע־גיאנערען, וועלכע האבען בעקומען באדען אין עמק חפר געפינען זיך שוין אויפ'ן ארט דרייסיג משפחות; וואס האבען שוין בעוויזען צו פערפלאנצען א טייל פון די פרדסים אויף זייער שטח, וועלכער טראגט דעם נאמען „אביחיל", אויף אנצוהויבען זייער קאלאניזאציע האבען די געוועזענע לעגיאנערען בע־קומען א סכום פון אכט טויזענד פונט פון צוויי ירושה וועלכע עס האט איבערגעלאזט אויף דעם צוועק דער פערשטארבענער נדבן זונדעלעוויטש פון אמעריקא.

נישט קוקענדיג אויף די זעהר גרויסע שוועריג־קייטען, אויף וועלכע עס האבען זיך אנגעשטויסען די ערשטע ארבייטער־גרופען וואס זענען ארויף אויפן באדען פון עמק־חפר, איז זיי דאך שוין אין משך פון דער קורצער צייט זינט זיי האבען זיך דארט בעזעצט, געלונגען צו בעלעבען דעם דאזי־גען ניי'עם שטח פון דער יודישער קאלאניזאציע און צו שאפען דעם ערשטען יסוד פאר דעם אנפאנג פון א גרעסערן ישוב. (פאלקאר).

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט־ און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער־שוועכע
נעהמט אן פון 8–12 בייטאג און פון 4–9 אווענט

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס־שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענד
זונטאג און יום־טוב פון 9–11 בייטאג.
אין יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל

שלמה קוטנער

מיט הירשביינען

אין דער הירשביין־טרופע

די צייט פון מיין שפילען אין דער הירשביין־טרופע געהערט צו די ליכטיגסטע מאמענטען אין מיין ארטיסטישען לעבען. איך האב אזוי פיל, וואס צו דערצעהלען וועגען יענער צייט, ווען מ'־איז געווען יונג און מען האט געברענט מיט דעם היילינגען פייער צו בויען א שיינעם, ריינעם יו־דישען טעאטער. איך האב גאנצע פעק מיט אפי־שען, בריף, באטשצען וועגען יענעם גליקליכען פרי־דיג־טראגישען פעריאד. צו דעם היינטיגען הירש־ביין־יובילעי וויל איך נאר געבען עפיסעל זכרונות, וואס שעפען ווייט נשט אויס דאס אלץ, וואס מ'האט דערמאלט איבערגעלעבט און איבערגעליטען.

עס איז געווען סוף 1909. איך האב דאן גע־שפילט אין דער אפערעטע־טרופע ביי זאבסאיען און אהעס, אין יודישען טעאטער אויף יעווהעי־סקאיע. בעקום איך דאן אומגעריכט א בריוועל פון טעאטער „הארמאניא" אויף אוטשינעסקי־גאסל, דאס הירשביין האט דאן אנגעפיהרט, דאס בריוועל איז געווען געשריבען פון הירשביינען אלייך. ער האט מיך געגעהען שפילען אין דער אפע־רעטע און ער וויל מיך האבען אין זיין טעאטער. דאס בריוועל האט מיך געוואלטיג איבעראשט — אזא גליק, אזא כבוד!

און אויף מארגען אין דער פריה, אנשטאט אנשטאט צו גיין אויף פראבע אין דער אפערעטע, האב איך פערקערעוועט און אוועק צו הירשביי־נען. ווי איך האב נאר איבערגעטראטען די שוועל, האב איך גלייך אנגעטראפען עפעס גאר אן אנדער סביבה פון אקטיארען, גאר אן אנדער אטמאספער, איך האב גלייך איינגעשטימט צו פערבלייבען אין דעם יונגען טעאטער. און כאטש איך האב אוועק־געווארפען א שטעלע מיט א פעסטער גאזשע, האב איך זיך געפיהלט איבערגליקליך צווישן די נייע חברים. אין דער טרופע זענען דאן געווען יעקב בן־עמי, וואלף זילבערבערג, ארלאווסקא, נעמי, קאן, באשא, סלאווינא־וועסטרין, מאגילנער־בודקינא. דאל־סקאיא, וועריטע־ווייסבלאט, שריפטזעצער, ב. שא־פיר — דער בעקאנטער יודישער שריפטשטעלער,

[illegible]

הערן באוועלן, און געווען דער סופלער און עפעס מעהר ווי א סופלער אין טעאטער.

ווען איך בין אריין אין דער טרופע, האט מען אויפגעפיהרט שלום אש'ס „יחוס" (עס איז דאן געגאנגען אויף דער רוסישער ביהנע מיט גרויס דערפאלג א. ב. „בעלאיא קאסט") אויף מיין גורל איז אויסגעפאלען די ראלע פון דעם רעסטאראטאר, זיין פרוי — נעמי, און דעם אייגעם — בן־עמי. ער האט אויך רעזשיסירט די פיעסע.

פרץ הירשביין איז דאן געווען פערקאכט אינם טעאטער. ער האט אליין בעזשיסירט, אדער מיט־געהאלפען אין רעזשי, ווען בן־עמי האט געשטעלט א פיעסע, ער איז אויך געווען דער שווארץ־ארבייטער, געצויגען אליין דעם פאראנג, געטון כל עבודה הפרך אין טעאטער. כדי נישט צו שטערען די ארטיסטען בעת'ן שפילען, פלעגט ער אפט אויס טון די שיך און זאקען, און אזוי ארומגעהן הינטער די קוליסען. אזא היילינג און פארכטיגע בעציהונג איז געווען ביי איהם צו דער ארבייט־

מען דארף דא, אגב, דערמאהנען דעם גע־שעפטס־פיהרער פון דער טרופע יאקאבסאן, וועל־כער האט דאן אויך אוועקגעגעבען א שטיק לעבען דער טרופע. דער טעאטער האט דאן געהאט אין ארעס אזעלכע פריינד ווי מענדעלע, דינעזאן, פרץ, ביאליק, לעווינסקי — וועלכע האבען זיך בעמיהט צו העלפען דעם טעאטער.

הירשביין האט דערנאך געשטעלט זיין „נבלה" (איך האב געשפילט אברושן), אין אז די געשעפ־טען זענען אמאל געגאנגען נישט גוט, האט הירש־ביין צו אונז אויפריכטיג געטענה'ט: „מיינע פיעסעס גייען נישט! נעהמט אנדערע פיעסעס!"

דער רעפערטואר פון דער טרופע איז געווען: אש'ס „יחוס", „מיטן שטראם"; שלום־עליכם'ס „מענשען"; הירשביינס „נבלה", „יואל", „תקיעה כף", פינסקיס „יענקל דער שמיד" — וואס איז באן־דער־מאלט נישט געווען צוגעגרייט פאר א פיינערן טעאטער, האט מען זיך אנגעמטשעט א גאנצען ווינטער און בעשלאסען ארויסצופאהרען איבער די

[illegible]

שטעט: באברויסק, מינסק, ווארשא, קאוונע, דווינסק, אין באברויסק איז צו אונז צוגעקומען א. ווייטער. ער האט זיך שטארק צוגעבונדען צו אונז און הערנאך מיטגעפאהרען מיט אונז. אין באברויסק האבען ארויסגעוויזען גרויסע הילף מענדעל עלקין און ארלאזאראוו.

הירשביין איז אלץ מעהר געווארען פערקאכט אין דעם טעאטער, זיין גאנצער דעמאלטיגער בא גאוש איז געווען א קליין הילצערן פוטערלע, איך געדענק עס ביז איצט, ער איז גרייט געווען אונז אוועקצוגעבען אלץ, און אלע האבען עס פון איהם פערלאנגט. אז עס האט אמאל געפעהלט אן אר־טיסט א פאר שיך, האט איינע אן ארטיסטין געזאגט הירשביינען. ער זאל אויסטון זיינע שיך, און הירש־ביין האט געדען געפאלגט הירשביין האט דאן גע־האט וואנסעס, ער האט זי' מסתמא טייער געהאלטען, נישט געוואלט מיט זיי זיך צע שיידען, איינינגע ביי אונז האבען אבער געפינען, אז עס פאסט נישט פאר אן אנפיהרער פון טעאטער צו טראגען וואנ־סעס, האט ער אויך די וואנסעס מקריב געווען פאר אונזער טעאטער, אז ער האט זיך בעוויזען אהן די וואנסעס, האט ער אויף אלעמען געמאכט א שטאר־קען איינדרוק.

איך געדענק: אין באברויסק איז אמאל געווען זעהר שלעכט, קיינער האט גארנישט נישט געהאט האט הירשביין ערגעץ געפונען ביי זיך פינף קאפי־קעס, געגעבען דער טרופע און געבעטען אויף פאר איהם עפעס איבערצולאזען.

און אט זענען מיר לסוף געקומען איבער מינסק קיין ווארשא, דא האבען מיר געהאפט אויפגעריכט צו ווערען, מיר האבען אנגעהויבען צו שפילען אויף מוראנאוו ביי קאמפאנייעצן, און דא איז געשעהן א וואונדער. די „סבא־ען" זענען געווען געוואלטיגע טיגע, אבער מיר האבען זעהר ווייניג בעקומען, א וועלכע חשבונות האט מען אונז געמאכט. מ'האט אלץ צוגענומען, אין ווארשע האבען זיך מיט אונז ארומגעטראגען: פרץ, דינעזאן, נאמבערג, נח פרי־לוצקי; אפער דא האבען מיר געהאט א קטיגור, ד"ר מוקדוני, ער האט אונז שטארק אראפגעריסען, ביידע ציינגער האבען געזאגט אפילו, אז עס איז דא א מין הערבי, עס האט אלעמען אויפגעבראכט אט די בעציהונג, מיר האבען געהאט גאר גרויסע פלענער, אפילו צוגעצויגען דוד הערמאנען, וועל־כער האט שוין געהאט גרייטען פרצעס „גאלדענע קייט", אבער מיר האבען פון ווארשע געמוזט אפ־פאהרען און זיך געלאזט קיין קאוונע און דערנאך קיין הוינסק.

[illegible]

פון „צירק". עס איז געווען פאר ראש השנה 1910. עס איז אנגעקומען א קריטישער מאמענט אינ'ם לעבען פון דער טרופע, קיין סובסידיעס האבען מיר נישט געהאט, דער עולם איז געווען אויסגעשעפט, קיין קאפיטאל אויף צו גרייטען נייע פיעסעס האבען מיר נישט געהאט. האבען זיך ביי אלעמען אר־ראפגעלאזט די הענט. אויך דער טעטיגער יאקאב־סאן איז געפאלען פון די פיס. ביי אזא מין שטימונג האט פרץ הירשביין איין מאל בייגאכט באך א פאר־שטעלונג צונויפגערופען די טרופע אין א צימער, און געגומען דערקלערען, אז מען דארף די טרופע דערווייל אויפלעזען, וואס מיר האבען דאן אלע איבערגעלעבט איז שווער צו בעשרייבען. מיר אלע זענען געווען דערשלאגען. פונקט ווי מיר וואלטען דא איבערגעשניטען אונזער אייגען לעבען, ווי עס איז נישט געווען שווער דאס לעבען אין דער טרופע, איז געווען אין פערגלייך שווער געווען ס'צעגיין זיך, אזוי פיל כוחות און גלויבען האט יעדער איינער אריינגעלייגט אין דער יונגער, בעגייסטערטער טרופע, און אט מוז מען זיך צעשיידען, און אפשר אויף אייביג. עס האט געקלעמט ביים הארץ, פיל האבען שמאל און פערבארגען געוויינט, אבער פערפאלען, קיין עצה איז נישטא, מען מוז די טרופע אויפ־לעזען.

און עס האט זיך אנגעהויבען דאס פאנאנדער־פאהרען זיך: א טייל איז געגאנגען צוריק צום אלטען „בעמיעצקא־יעווהעיסקי" טעאטער, און איי־ניגע גלאט איבער שטעט און שטעטלעך, און אלץ נישט געקענט שלום מאכען מיטן געדאנק, אז מען האט אויפגעהערט צו לעבען.

אבער אמפיינליכסטען איז געווען אויפן וואק־זאל אין דווינסק, דעם מאמענט וועל איך קיינמאל נישט פערגעסען, ביז איצט, ווען איך דערמאן זיך אין יענע פאר שעה, גייט אדורך א ציטער איבער מיין לייב, מען איז אנגעפאהרען און פערשידענע ריכ־טונגען: אין ארעס, קיעוו, יעקאטערינאסלאוו, יאר־שע, ווילנע, הירשביין האט אלעמען בעגלייט, עס זענען פארגעקומען ריהרענדיגע סצענעס, דער עולם האט געוויינט, איך בין געפאלען אין חלשות, און מען האט מיך געדארפט מונטערען. מען איז געפאלען איינער דעם אנדערען אויף די הלזער, און מען איז אזוי זיך צעפאהרען מיט צערייסענע הערצער....

און לעבענדיג יעדער איינער אין אן אנדער שטאט, און אין אן אנדער טעאטער־סביבה, האט מען דאך נישט אויפגעהערט צו טרוימען פונעם זיך צונויפקומען און אויפשטעלען [illegible]

ספּאָרט-בעוועגונג

(ענדע פון דער 6-טער זייט)

פון „בר-כּוכבא“

די פערוואַלטונג פון יודישען טורן- און ספּאָרט-פעראיין „בר כּוכבא“ האָט באַשלאָסן אויפסצוי צו אָרגאַניזירען די טורן-גרופּען פאַר סעניאָרען.

סעניאָרען פּראָבען אונטער דער דירעקטער ליטונג פון ה' סעגאַל, מענער אונטער דער ליטונג פון ה' זיידע.

שילער וועלען קענען געהערען צו ערנסטע ספּאָרט-קלובען

דאָס בילדונגס-מיניסטעריום איז צוגעטרעטען אויסצואַרבייטען א נייעם צירקולאַר, וועגען דער מעגליכקייט, אַז שילער זאָלען קענען געהערען צו ספּאָרט-קלובען. לויט דעם דאָזיגען צירקולאַר זאָלען שילער קענען בעהערען צו ערנסטע ספּאָרט-קלובען, א חוץ דעם זאָלען שילער קענען גרינדען זייערע אייגענע ספּאָרט-קלובען.

בר-כּוכבא — שטערן 0:0

שבת איז פאָרגעקומען א פריינדשאַפטס-מעטש צווישען בר-כּוכבא און שטערן. דער מעטש האָט זיך געענדיגט אָהן טויערען-רעזולטאַט.

מייסטערשאַפטס-מעטשען פון „א“-קלאַס אין לאָדז

ווידזעוו — ל.ט.ס.ג. 3:5

ווימא — ל.ק.ס. II 0:2

טוריסטען בעזיגען ל. ק. ס. (ליגע) אין א פריינדשאַפטס-מעטש

אוניאַ-טורינג — ל.פ.ס. (ליגע) 3:4

האלב-פינאַל-קאַמף וועגען אריינגעהן אין דער ליגע

לעגיא (פּויזען) — וו.ק.ס. שמיגלי (ווילנאָ) 2:3

סענסאַציאָנעלער רעזולטאַט אין די מאַנשאַפטס-באָקס-מייסטערשאַפטען אין וואַרשא

מכבי — סקאַרא 7:9

נעכטען איז פאָרגעקומען אין וואַרשאַווער צירק די מאַנשאַפטס-באָקס-מייסטערשאַפט צווישען דער בעסטער וואַרשאַווער מאַנשאַפט „סקאַרא“ און „מכבי“. געזיגט האָט מכבי אין פערהעלטניש 7:9.

די סענסאַציע פון טאָג איז געווען דער זיג פון בוידעק'ן איבער גענו. פוילישן מייסטער שטיבע.

אין דער צווייטער מאַנשאַפט-פערמעסטונג האָט געזיגט:

פּאָלאָניא — גוויאַזדא 5:11

6 דייטשע יודען איינגעלאַדען צו דער בערלינער אָלימפּיאַדע

בערלין (ימ"א) די דייטשע ספּאָרט-אָרגאַנען האָבען איינגעלאַדען זעקס יודישע ספּאָרטלער, מיטגלידער פון ספּאָרט-פעראיין ביים פערבאַנד יודישע פראָנט-סאָלדאַטען, צו בעטייליגען זיך אין די אָלימפּישע טרענינג-קורסען פאַר לייכט-אַטלעטיק.

בערלין (ימ"א) די טעג איז געשלאָסען געוואָרען די 15-טע אַלדייטשע מכבי-קאָנפערענץ, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט 108 דעלעגאַטען פון גאַנץ דייטשלאַנד. די קאָנפערענץ איז בעגריסט געוואָרען דורך פאָרשטעהער פון צענטראַלע רייכס יודישע אָרגאַניזאַציעס.

דער דייטשער „מכבי“ צעהלט היינט-צוטאָג 79 אָפּטיילונגען און קרוב 18000 מיטגלידער, העכער 5000 מכבי-מיטגלידער מאַכען דורך די חלוציש הכשרה, און צוויי מאָל אַזוי פיל וואוינען שוין אין ארץ-ישראל.

אַלס פרעזידענט פון דייטשען מכבי-פערבאַנד איז געוועהלט געוואָרען ד"ר האַנס פרידענטהאַל.

אויסערן פּראָגראַם:

קלאַנג - צוגאַבע „FOX“ ווי אויך פּאַט-אַקטואַליטעטען.

אָנהויב פון די סעאַנסען 4.30 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

„פּליטים“

היינט און פאָלג. טעג!

פּרעכטיג פילם

מייסטערווערק א. נ.

קלאַנג-קינא

CAPITOL

זאַוואַדזקא 16

Dr. med.

Szreiber

כירורג

צוריקגעקעהרט

9 Narutowicza 9

tel. 122-95.

נעמט אָן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8 אָוונט.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראָלאָג

ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

DR.

Różaner

ווענעראָלאָגישער אמבולאַטאָריום

סעקסועלע בעראַטונג

פון 12—2 אין דער

לעטשניצע זגערושער 17

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע

אַנדזשעיאַ, 5 טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג. בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

8 טראַוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט, זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.

פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

יעדער איינציגער האָט זיך איבערצייגט, אַז פאַר

מעבעל

דיוואַנעס, קרישטאָל, בראָנז, נייה-מאַשינען, שרייב-מאַשינען, פּעלצען, גאַרדעראָבען אז"וו צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן,

שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00

בעמ.: די נייעסטע מאָדערנע מעבעל. בעסטע קוואַליטעט שפּעדיג אויף לענגער פּריזען גירידיגע.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116-33

רענטגען-גאַבינעט

וועגעראָלאָגישער אמבולאַטאָריום

פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אָוונט.

וויזיט 3 זל.

קריינע אנאַנסען

1 זלאָטי אַנ'אַנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

וואָלגע—וואַרימע—היימישע פאַנטאָפעל

היטען דאָס געזונט

Nr. 27-33 3.-

Nr. 35-42 4.-

art. 7325-06

Bata

ברוך-קראַנקע!!!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז, פון דעם איז גאַנץ פויליז בערימטער ספּעציאַליסט אָרטאָפּעד דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאָהר און איז געוואָרען אָנערקענט פון פיל בעוואוסטע פּראָפעסאָרען.

Dyr, J.Rapaport

ברוך-ליידענדע! ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גאַרטלען מיט... הייל-אַנשטאַלט... (לייענונג שווער)

פאַר קאַליכעס, הויקערס און אַלערלי פעהלער פון גוף!

(Skrzywienie Kręgosłupa)

אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט, ווערען נאָר פון מיר פערזענליך בעהאַנדעלט.

30 יעהריגע פּראַקטיק, פולע גאַראַנטיע!

ערמעסיגטע פּרייזען! עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו.

עס ווערען אויך אָנגענומען מיטגלידער פון אובעזפּ. ספּאָל. (קאַסע-כאָריך).

אַכטונג! אכטונג!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאַנק

היערמיט דריק איך אויס עפענטליך מיט גרויס צופרידענהייט מיין הערצליכסטע דאַנק דעם בערימטען ספּעציאַליסט פאַר ברוך-קראַנקהייטען דיר. י. ראַפּאַפּאָרט פון דער ערשטער און איינציגער אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז וואָלטשאַנסקא 10, ...

(—) יוסף ברוך לאַזינגער.

לאָדז, וואָלבאָרסקא 26.

1/6 1944

לעטשניצע

פאַר וועגערישע קראַנקע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקא 1

טעל. 122-73

מעפּיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.

וועגעריש-קראַנקע, מענער-שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען

אַנאַליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאַציע

איז מעפיג א גאַנצען מעת לעת

פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

א בעראַטונג 3 זל.

Dr.

S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער-שוואַכע וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 4—9 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאָכמ. פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. L. FALK

ספּעצ. אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען

Nawrot 7, tel. 128-07.

עמפּפאַנגט פון 10—12 און פון 5—7 נ"מ

Dr. med. R. Zalcwasser

כירורג

ציגעל-גאַס 19 טעל. 125-17

נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—6 נאָכמ.

עס ווערט געזוכט סוויטערמאַכערס זאַכאָדניע 52 וו. 33. 4897

אַנ'אַרבייטער צו א 8-ער שליטען-מאַשין קען זיך מעלדען פּאָלודניאָווע 16 האַמערמעש.

ס'ווערט געזוכט א שיק-יונגעל באַלד געצאָהלט, פּילסודסקיעגאָ 22, רעכטע אָפיצינע, 2 שטאָק, וו. 35.

נויטיג א קוואַליפיצירטער שטריקער צו א 8-ער מאַשין, ווי אויך צו רויסצוגעבען אויף 7-ער און 8-ער מאַשינען. שקאָלנאַ 33, וו. 21. 4542

ראַקאַלעז

פון זאַפּאָרט צו פערדינגען 2 צימער און קיך מיט בעקוועמליכקייטען, זגיערזשע 16a. צו ערפאַהרען ביים וועכטער פון 1—3. 4540

א קויהלען-בודקע מיט א פּלאַץ, זעפּאַרט צו פערמיטען, קילינסקיעגאָ 146.

א מעבלירטע צימער צו שלאָפען פאַר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט, מיט אַלע בעקוועמליכקייטען, איז אָפּצוגעבען. צו ערפאַהרען פּאָלודניאָווע 12, פראָנט, 1-טער שטאָק, וו. 18. 4534

אָפּצוגעבען א שטוב אויף געשעפט פּיעטריקאָווער 19, רעכטע אָפיצינע, 1. איינגאַנג, 1. שטאָק, וו. 16.

פערשידענעס

אַנ'אינטעליגענט פריילין, וועלכע בעזיצט פּערפעקט פראַנצויזיש זוכט בעשעפטיגונג ביי וואָס ס'זאָל נישט זיין, קען אויך זיין ביי קינדער. צו ערפאַהרען זאַכאָדניאַ 13 ביי מאַנאַט אין געוועלב.

קליינע שלאָסעריי-נאַפּראַוועס און שווייסונגען ביליג ביי רעדער, קאָנסטאַנטינער 11/13, רוג זאַכאָדניאַ.

פרייע פּאָסטענס

ס'ווערט געזוכט א קוואַליפיצירטער אַבערלאַק - נייהער אָדער נייהערין צו טריקאָ-וועש. פּולנאָצנאַ 22, גאָלדשטיין.

א קוואַליפיצירטע סוועטער-נייטאָרין איז נויטיג פּאָמאָרסקאַ 67, וו. 43.

עס ווערען געזוכט שטריקער-אַרבייטער אויף שטריק-מאַשינען, ווי אויך אויסצוגעבען אַרבייט אויף 10-ער און 12-ער מאַשינען. פּילסודסקיעגאָ 56, וו. 48.

ס'ווערט געזוכט א מאַשינערין צו סוויטערס. זאַוואַדזקא 19, וו. 26. 4689

עס ווערט געזוכט א לערן-יונגעל צו סוויטערס. זעלצער, קילינסקעגאָ 36/38

א טרייבערין(ער) צו גלאַנק-גאַרן ווערט געזוכט. צו מעלדען זיך פּילסודסקיעגאָ 56, ווינבערג. 4688

אַנאָנסען-פּרייז פאַר א מילימעטער-שורה

פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זיים. שפּאַלטען

אין טעקסט—40 . . . . . 60 4

זאַכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18 . . . . .

קלענער דער שטאָנדט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווער. פאַר 1 וו. יעדעס העכערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנעמענטס-פּרייז:

אין לאָדז — א זלאָטעט א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אמעריקא—1 דאָל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און פאַר מין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Redakter odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.